

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Πατριδογνωσία»

Συγγραφή: ΤΑΛΑΜΠΙΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εφαρμογή: ΤΑΛΑΜΠΙΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πατριδογνωσία

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνος Ταλαμπίρης

Δημιουργός Σεναρίου

Κωνσταντίνος Ταλαμπίρης

Διδακτικό Αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Από: 28- 05- 2014 έως 12- 06- 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», ενότητα 15: *Τηλεόραση*

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα Γνωστικά Αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Γεωγραφία, Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Αισθητική Αγωγή

Χρονική Διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 13 διδακτικές ώρες με διακοπές.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός του σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο εφαρμόστηκε στο τμήμα Ε₁ του 8ου Δημοτικού Σχολείου Κιλκίς. Το τμήμα αποτελείται από 14 παιδιά, 7 μαθητές και 7 μαθήτριες. Από τους μαθητές ο ένας προέρχεται από οικογένεια παλιννοστούντων, έχει διαγνωσμένη δυσκολία στο να εκφράζεται στην ελληνική γλώσσα και φοιτά παράλληλα στην Τάξη Υποδοχής του σχολείου. Οι υπόλοιποι μαθητές και μαθήτριες ακολουθούν την κανονική κατανομή ως προς τις επιδόσεις τους στα σχολικά μαθήματα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν μια σχετικά καλή εξοικείωση με τους Η/Υ η οποία όμως διαβαθμίζεται ανάλογα με το φύλο και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται. Τα αγόρια έχουν μια έφεση περισσότερο να χρησιμοποιούν τον Η/Υ για παιγνιώδεις δραστηριότητες, ενώ μερικά από τα κορίτσια έχουν μεγάλη άνεση στη χρήση του πληκτρολογίου και στη

χρήση του κειμενογράφου. Ένας μαθητής εξαιτίας της επαγγελματικής δραστηριότητας της μητέρας του, είναι περισσότερο εξοικειωμένος και διατηρεί δικό του site.

Ο εκπαιδευτικός είναι μέτριος χρήστης των νέων τεχνολογιών και χρησιμοποιεί αρκετά τους Η/Υ στην τάξη περισσότερο όμως χρησιμοποιεί λογισμικά προσομοιώσεων και οπτικοποιήσεων σε μαθήματα που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Ιστορία, τη Γεωγραφία και τις Φυσικές Επιστήμες.

Ως αίθουσα του Τμήματος, λόγω έλλειψης χώρου, χρησιμοποιείται το Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου το οποίο διαθέτει 9 Η/Υ εκ των οποίων οι 8 είναι νέας τεχνολογίας και υποστηρίζουν επαρκώς ικανοποιητικές ταχύτητες στο διαδίκτυο, καθώς και σύγχρονα λογισμικά. Σύγχρονος επίσης είναι και ο Η/Υ που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός, ο οποίος είναι συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα.

Για την υλοποίηση του παρόντος σεναρίου, ακολουθήθηκαν οι προϋποθέσεις που έθεσε ο συγγραφέας. Τα παιδιά είχαν μια στοιχειώδη εξοικείωση με το μέσο μιας και η εφαρμογή του παρόντος σεναρίου ήταν η τελευταία της χρονιάς κι έτσι από τα σενάρια τα οποία είχαν προηγηθεί είχε επέλθει μια σχετική εξοικείωση. Οι μαθητές/τριες χειρίζονταν επίσης με ευχέρεια το «ποντίκι», ενώ μπορούσαν να πληκτρολογήσουν κείμενο. Παράλληλα τα παιδιά είχαν κατακτήσει σε μεγάλο βαθμό την ικανότητά τους να συνεργάζονται.

Για τη σωστή εφαρμογή του σεναρίου χρησιμοποιήθηκε ένα εργαστήριο Πληροφορικής με αριθμό ηλεκτρονικών υπολογιστών που ήταν ανάλογος με το 1/2 των μαθητών της τάξης, οπότε και δημιουργήθηκαν ομάδες των δύο - τριών ατόμων. Οι Η/Υ του εργαστηρίου είχαν γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο και είχαν εγκατεστημένο έναν

επεξεργαστή κειμένου κι έναν φυλλομετρητή. Υπήρχε επίσης και ένας βιντεοπροβολέας με τη βοήθεια του οποίου δίνονταν οδηγίες από τον εκπαιδευτικό.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κωνσταντίνος Ταλαμπίρης, Πατριδογνωσία, Νεοελληνική Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού, 2014.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο δεν αντλεί επιμέρους στοιχεία από άλλα σενάρια (εκτός από το συνταγμένο σενάριο που εφαρμόζεται).

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο παρόν σενάριο επιχειρήθηκε να διαπιστώσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη σχηματική εικόνα της Ελλάδας που υπάρχει στο εξωτερικό και παράλληλα να αντιληφθούν ότι η εικόνα αυτή δεν είναι μόνο προϊόν κατασκευής των ξένων, αλλά σε μεγάλο μέρος διαμορφώνεται στο εσωτερικό και αποτελεί κατ' ουσία αντανάκλαση των δικών μας ενεργειών. Παράλληλα, μέσα από τις δραστηριότητες, επιχειρείται να αναδυθεί και να προβληθεί μια πιο πολυσχιδής και σύνθετη εικόνα της Ελλάδας που μπορεί να ανατρέψει τα υπάρχοντα στερεότυπα με μοχλό την καθημερινή πρακτική και προσπάθεια των κατοίκων της.

Το σενάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν και ανακαλύπτουν τη στερεοτυπική εικόνα που υπάρχει για την Ελλάδα σε

κάποιες χώρες της Ευρώπης, ενώ συγχρόνως διερευνούν κριτικά και διατυπώνουν την άποψή τους για την εγκυρότητα και αξιοπιστία αυτών των στερεοτύπων. Στο δεύτερο μέρος, μέσα από ανάλογες δραστηριότητες διαπιστώνουν τον τρόπο που κατασκευάζονται αυτά τα στερεότυπα, και το ρόλο της χώρας μας στο σχηματισμό τους. Παράλληλα γίνεται προσπάθεια για την αναδόμηση και τον επανασχηματισμό της εικόνας της Ελλάδας πάνω σε νέα βάση. Με την εφαρμογή του σεναρίου τα παιδιά περιηγούνται στο διαδίκτυο και αντλούν συγκεκριμένες πληροφορίες τις οποίες στη συνέχεια κατηγοριοποιούν. Μαθαίνουν να χειρίζονται τις εφαρμογές του διαδικτύου και να εξάγουν χρήσιμες πληροφορίες από αυτό. Τέλος, δουλεύοντας σε ομάδες εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες που δίνει ο κειμενογράφος στη σύνθεση του γραπτού λόγου και στον συνεργατικό τρόπο γραφής.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η εικόνα μιας χώρας διαμορφώνεται αφενός από στερεότυπες εικόνες, που βασίζονται σε μνημεία, αναγνωρίσιμα σύμβολα ή αναγνώσματα, και αφετέρου από την εικόνα της καθημερινότητας, που προκύπτει με ιζηματογένεση από εντυπώσεις, εμπειρίες και περιστατικά. Την πρώτη εικόνα, τη μεταφορική και συμβολική, φτιάχνουν και συντηρούν κυρίως οι ξένοι και προβάλλουν οι εγχώριοι. Η Ελλάδα, λόγω της αρχαιότητας διαθέτει μια ανθεκτική και εύκολα αναγνωρίσιμη στερεότυπη εικόνα, δύσκολα όμως, μπορεί να

την αλλάζει καθώς βασίζεται σε ριζωμένες ιδεοληψίες και παγιωμένα με τον καιρό σύμβολα.

Την εικόνα, ωστόσο, της καθημερινότητας τη χτίζει ένας λαός μετωνυμικά με μικρά λιθαράκια και μπορεί να την αλλάξει ευκολότερα. Είναι ένα μωσαϊκό από καθημερινά στιγμιότυπα και εφήμερες εμπειρίες που βιώνουν ή εισπράττουν οι ξένοι επισκέπτες και με αυτά σχηματίζουν ή ανασχηματίζουν τις εντυπώσεις τους για μια χώρα. Οι Έλληνες δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην εικόνα της καθημερινότητας, γιατί το φαίνεσθαι εκλαμβάνεται ως ατομική επιδίωξη παρά ως συλλογική δημόσια εικόνα από την οποία εξαρτάται η φήμη της χώρας, η πορεία του τουρισμού, η προσέλκυση επενδυτών κ.λπ. Έχοντας υπερβολική εμπιστοσύνη στην εικόνα τους, οι Έλληνες, δεν πιστεύουν ότι αυτή επηρεάζεται, κατασκευάζεται ή αλλάζει. Στην Ελλάδα συντηρείται ένα απολίθωμα κι όχι μια ζωντανή εικόνα, χωρίς να γίνεται προσπάθεια να δοκιμασθεί η αντοχή της. Ατυχώς στην περίπτωση της Ελλάδας και οι δύο εικόνες (η στερεότυπη εξωτερική και η καθημερινή εσωτερική) πάσχουν. Η πρώτη είναι μάλλον ξεπερασμένη αλλά ισχυρή, με τον αρχαιοελληνικό συμβολισμό να χρησιμοποιείται με αρνητικές συνδηλώσεις, ενώ η δεύτερη αδυνατεί να ανατροφοδοτήσει αναζωογονητικά την πρώτη. Για να αλλάξει το πεπαλαιωμένο στερεότυπο πορτρέτο της χώρας θα πρέπει να γίνει επένδυση στη βελτίωση της εικόνας της καθημερινότητας (Τζιόβας 2014, 77-83).

Για να αλλάξει λοιπόν η στερεοτυπική εικόνα της χώρας πρέπει να αλλάξει η αυτοεικόνα μας. Η αυτοεικόνα διαμορφώνεται από τις μοναδικές ερμηνείες που κάνουν οι Έλληνες για τον εαυτό τους, στηριζόμενοι στις εμπειρίες τους. Προέρχεται επίσης από τα όσα συμπεραίνουν από τη συμπεριφορά και τις αντιδράσεις των κατοίκων άλλων χωρών απέναντί τους. Επιπρόσθετα οι Έλληνες έχουν την τάση να διαμορφώνουν την

αυτοεικόνα τους στα όσα επιλέγουν να κάνουν και όχι σε όσα επιλέγουν να μην κάνουν. Όταν ένας λαός έχει θετικές εμπειρίες, έχει την τάση να πιστεύει ότι έχει και τα χαρακτηριστικά που συνδέονται με τις εμπειρίες αυτές ενώ στη συνέχεια τα χαρακτηριστικά αυτά γίνονται μέρος της εικόνας του. Ορισμένοι λαοί διατηρούν εξαιρετικά πλούσιες αυτο-εικόνες και μπορούν να περιγράψουν πολυάριθμα γνωρίσματα που κατέχουν. Άλλοι πάλι διατηρούν περιορισμένες αυτο-εικόνες και θεωρούν ότι δεν κατέχουν κάποια ιδιαίτερη δεξιότητα. Όσο πιο πλούσια είναι η αυτοεικόνα που διατηρεί ένας λαός, τόσο καλύτερα γνωρίζει και κατανοεί τις δυνατότητές του και τόσο καλύτερα μπορεί να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που προκύπτουν από την επικοινωνία του με τις άλλες κοινότητες (Verderber & Verderber 2006, 49-51).

Στο παρόν σενάριο γίνεται προσπάθεια οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν αφενός την εικόνα που η χώρα προβάλλει προς τα έξω, αλλά και να συνειδητοποιήσουν παράλληλα ότι η εικόνα αυτή δεν είναι κατασκεύασμα μόνο των ξένων, αλλά οικοδομείται και από την βελτίωση της εικόνας της καθημερινότητας όλων μας. Για τον λόγο αυτό χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος που απαρτίζεται από τις δύο πρώτες δραστηριότητες θα επιχειρήσουν να διερευνήσουν τις στερεοτυπικές απόψεις που έχουν μερικές από τις ευρωπαϊκές χώρες για την πατρίδα μας. Το δεύτερο μέρος, που αποτελείται από τέσσερις δραστηριότητες, οδηγεί τα παιδιά να αντιληφθούν τον τρόπο που οικοδομήθηκε η εικόνα της Ελλάδας στο παρελθόν, αλλά και ποιες καθημερινές πρακτικές μπορούν να διαμορφώσουν την εικόνα αυτή στο μέλλον. Για να επιτευχθούν οι στόχοι του σεναρίου χρησιμοποιούνται εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τ.Π.Ε. που συνδυάζουν ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, αλληλεπίδραση των μαθητών με τις

πηγές, αυτενέργεια των μαθητών στην πορεία του μαθήματος και διαθεματικότητα, και τείνουν να μεγιστοποιούν τα οφέλη της τεχνολογίας στη σχολική τάξη.

Οι διδακτικές δραστηριότητες που προτείνονται αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν μέσα στην τάξη συνθήκες επικοινωνιακής χρήσης της γλώσσας, διεγείροντας το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή τους σε κάτι που τους αρέσει. Οι μαθητές συνθέτουν τις πληροφορίες και εξάγουν συμπεράσματα, ενώ γίνονται οι ίδιοι υπεύθυνοι για το μαθησιακό αποτέλεσμα της δραστηριότητάς τους. Αναλύουν, αναστοχάζονται, αξιολογούν το περιεχόμενο των ευρημάτων, τις διαδικασίες που ακολούθησαν και τις εμπειρίες που αποκόμισαν, δίνοντας έμφαση όχι μόνο στο αποτέλεσμα, αλλά και στην αξία της διαδικασίας στη δόμηση της γνώσης (Κουφόπουλος & Μούκα 2004, 594). Οι διαπροσωπικές σχέσεις ευνοούνται, καθώς κατά τη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να ανταλλάσσουν γραπτά αλλά και προφορικά σκέψεις και απόψεις μεταξύ τους, αλλά και με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα τους (Χαραλαμπίδης & Χατζησαββίδης 1997, 70-72).

Με βάση τα παραπάνω η πρότασή μας στο παρόν σενάριο έχει ως στόχο να προσανατολιστούν οι μαθητές στις πληροφορίες που τους οδηγούν στην οικοδόμηση των γνώσεων μέσα από την κατάλληλη διδακτική επεξεργασία. Τέλος, οι θεωρητικές αρχές του πλαισίου αυτού αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των μαθητών για ενεργητική επεξεργασία των δεδομένων. Για τον λόγο αυτό δίνουν έμφαση στην ενεργή διαδικασία οικοδόμησης νοημάτων. Ο δάσκαλος στην όλη αυτή διαδικασία διευκολύνει παρά κατευθύνει την εξέλιξη της δραστηριότητας (Σολωμονίδου 2006 38).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ- ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/-τριες να αποκτήσουν γνώσεις για τον κόσμο, για τη γλώσσα και να καλλιεργήσουν γραμματισμούς πέρα από αυτούς που τους προσφέρει το σχολικό εγχειρίδιο αλλά και δραστηριότητες που γίνονται μέσα στην τάξη με κεντρικό άξονα το βιβλίο. Συγκεκριμένα:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιχειρήθηκε:

- να προσδιορίσουν και να καταγράψουν τα στερεότυπα των χωρών της Ευρώπης για την Ελλάδα και τους κατοίκους της·
- να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες ώστε να επαληθεύσουν τα στερεότυπα αυτά και να ελέγξουν τις εντυπώσεις τους·
- να μάθουν να αποδέχονται ότι οι εντυπώσεις που σχηματίζονται για διάφορα θέματα, όπως η εικόνα μιας χώρας θα πρέπει με τον καιρό να αλλάζουν·
- να κατανοήσουν ότι τα μέσα σύγχρονης τεχνολογίας διαδραματίζουν τον ρόλο μεταφοράς και μετάδοσης μηνυμάτων, ώστε να είναι σε θέση να προσλαμβάνουν τα νοήματα ως προϊόντα διαμεσολάβησης (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011ν 11)·
- να αμφισβητήσουν τον τρόπο με τον οποίο η χώρα προβάλλεται στο εξωτερικό·
- να διερωτηθούν για την εικόνα που και οι ίδιοι/-ες έχουν σχηματίσει για την πατρίδα τους·

- να υιοθετήσουν μια διαφορετική νοοτροπία σχετικά με την οικοδόμηση μιας σύγχρονης και δυναμικής εικόνας της χώρας τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιχειρήθηκε:

- να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο (απαντητική ικανότητα, και διατύπωση γνώμης)·
- να διατυπώνουν ερωτήματα, να προσδιορίζουν, προβλήματα και να αναζητούν απαντήσεις στα προβλήματα που έχουν τεθεί (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 97)·
- να καλλιεργήσουν αναγνωστικές στρατηγικές του γραπτού κειμένου (συνολική κατανόηση, επικέντρωση σε συγκεκριμένη πληροφορία, προσωπική ερμηνεία με βάση σημεία του κειμένου· Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 99)·
- να καλλιεργήσουν διαφορετικές αναγνωστικές στρατηγικές ανάλογα με αν το κείμενο είναι συνεχές ή μη συνεχές (χάρτης, γράφημα, σχεδιάγραμμα) ή υπερκείμενο (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 99)·
- ,α αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των κειμένων που επεξεργάζονται (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 99)·
- να επιλέγουν τις κατάλληλες πληροφορίες από το κείμενο για την απόδοση του νοήματος που θεωρείται κάθε φορά πιο σημαντικό (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 99)·
- να σχολιάζουν τη σημειολογική λειτουργία της εικόνας στα πολυτροπικά κείμενα (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 100)·

- να αξιοποιήσουν διακειμενικές συνδέσεις (συσχετίσεις με άλλα κείμενα παρόντα ή με την εμπειρία και την τοπική κοινότητα των παιδιών) για την παρουσίαση των πληροφοριών του κειμένου με τρόπο κατανοητό (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 102).
- να κατανοήσουν ότι η παραγωγή γραπτού κειμένου συνιστά μια δυναμική διαδικασία που αναδύεται μέσα από την ενεργό εμπλοκή τους με διαδικασίες συλλογής, σύγκρισης, καταγραφής και αναθεώρησης του περιεχομένου και της γλωσσικής του διατύπωσης (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 102).
- να μάθουν να κρίνουν, να επικυρώνουν ή να αμφισβητούν θέσεις και απόψεις πάντοτε με επιχειρήματα (Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ. 2011, 103).
- να αξιοποιούν κατάλληλα τις πληροφορίες που τους δίνονται για να συντάξουν ένα κείμενο με επιχειρηματολογικό περιεχόμενο.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιχειρήθηκε:

- να εξοικειωθούν με τα περιβάλλοντα διαφόρων site·να μπορούν να χρησιμοποιούν το πληκτρολόγιο·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση των υπερσυνδέσεων·να μπορούν να αντλούν την κατάλληλη πληροφορία μέσα από μια ιστοσελίδα·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση του κειμενογράφου·
- να αποκτήσουν τη δεξιότητα στην αντιγραφή και επικόλληση φωτογραφιών·
- να αποκτήσουν τη δεξιότητα σχετικά με τη χρήση του εκτυπωτή.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η αφετηρία του σεναρίου λαμβάνεται από τα αρνητικά κατά καιρούς δημοσιεύματα ξένων περιοδικών και εντύπων για τη χώρα μας και τις αντιδράσεις που τα δημοσιεύματα αυτά προκαλούν στο εσωτερικό της. Όμως, παρά τις αντιδράσεις που καταδεικνύουν ότι πολλούς απασχολεί η εικόνα της χώρας στο εξωτερικό, λίγοι είναι εκείνοι που πραγματικά ενδιαφέρονται για το ποια εικόνα προβάλλει η ίδια εικόνα προς τα έξω. Και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί υπάρχει η εντύπωση ότι η εικόνα της Ελλάδας είναι κατασκευάσμα μόνο των ξένων και όχι δικό μας.

Δυνητικά τρία είναι τα στάδια της εικόνας μιας χώρας. Το πρώτο είναι της φτώχειας ή μικρής χώρας, το δεύτερο της περιφερειακής δύναμης και το τρίτο της συμπαντικής υπερδύναμης. Η Ελλάδα δεν μπόρεσε να κάνει το άλμα και να υπερβεί το σύμπλεγμα της μικρής χώρας, προβάλλοντας τη δυναμική εικόνα μιας περιφερειακής δύναμης. Αντίθετα η αντιφατική συνύπαρξη της χαμηλής αυτοεκτίμησης με την αίσθηση του περιούσιου λαού δείχνει την αμφίβολη υπέρβαση μιας παθητικής και κατά βάση αμυντικής εικόνας (Τζιόβας 2014, 77-80). Το παραπάνω σκεπτικό σε συνδυασμό με τη ρευστή κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας που προβληματίζει τους μαθητές και τις μαθήτριες που προσπαθούν να οικοδομήσουν μια ταυτότητα στον σύγχρονο κόσμο, οδήγησε στη σύνταξη αυτού του σεναρίου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνδέεται με τα ισχύοντα στο σχολείο μιας και μπορεί να αποτελέσει τμήμα και συμπλήρωμα των δραστηριοτήτων που προτείνει το σχολικό εγχειρίδιο του και

συγκεκριμένα της Ενότητας 15 του Τεύχους Γ' του Βιβλίου της *Γλώσσας* της Ε' Δημοτικού «Της γλώσσας ρόδι και ροδάκι» σσ. 42-47 με θέμα: «Τηλεόραση» και συγκεκριμένα το υποκεφάλαιο: «Τηλεόραση και Διαφήμιση». Παράλληλα το σενάριο μπορεί να συνδεθεί και με το μάθημα της Γεωγραφίας και το σχολικό του εγχειρίδιο «Μαθαίνω την Ελλάδα». Τέλος το σενάριο καλλιεργεί μια ποικιλία από γραμματισμούς που δε θεραπεύει το κλασικό βιβλίο, ενώ παράλληλα δεν ξεφεύγει κι από τους στόχους και τους σκοπούς του Αναλυτικού Προγράμματος.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Ο κύριος στόχος της χρήσης των ΤΠΕ στο συγκεκριμένο σενάριο είναι η ενεργοποίηση των μαθητών και των μαθητριών κατά τη διαδικασία της μάθησης. Το σενάριο μέσω των γνωστικών εργαλείων που χρησιμοποιεί, παρέχει πολλαπλές ευκαιρίες για εξερεύνηση, πειραματισμό και συνεργασία μεταξύ των ομάδων των μαθητών.

Ιστοσελίδες

Μηχανή αναζήτησης Bing. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.bing.com/>

Πώς βλέπουν την Ελλάδα οι ξένοι στερεοτυπικά; Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.neolaia.gr/2013/08/14/xenoi-ellada-xartes/>

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαφθορά η Ελλάδα. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.kathimerini.gr/751956/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/prwta8lhtria-ths-eyrwpaikhs-enwshs-sth-diaf8ora-h-ellada>

Υπερχρεωμένα τα ξενοδοχεία των Ιονίων Νήσων. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: http://kefaloniapress.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=37337&Itemid=

38

Ιταλικό vs Ισπανικό vs Ελληνικό ελαιόλαδο; Η μεγάλη κόντρα! Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: http://www.foodwill.net/contents_gr.asp?id=116

Εφημερίδα Ημερησία: «Οι Ρώσοι επιθυμούν να αγοράσουν ακίνητα στην Ελλάδα».

Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=27198&subid=2&pubid=113052496>

Διεκδικούν τα δεδουλευμένα τους- Νέα απεργία σε ξενοδοχείο του Φαληρακίου.

Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: http://www.ertopen.com/eidiseis/item/2474-diekdikoynta-dedoyleymena-toys-nea-apergia-se-xenodocheio-toy-falhrakioy#.U2_Ta3Znv40

Ούτε κατά διάνοια δεν ήταν ελληνικό το Βυζάντιο. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=68413>

Οι Έλληνες οι πιο εγωιστές στον κόσμο. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://thepaper.gr/%CE%B5%CE%B3%CF%89%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AD%CF%82-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AC-%CE%B5/>

Σισέ: «Άλλαξα γνώμη στον Ντομενέκ - φωνακλάδες οι Έλληνες. Αναρτημένο στον

διαδικτυακό τόπο: <http://esports.kattare.com/content/main/story.jsp?id=61656>

Το σπάσιμο των πιάτων ήταν το εθνικό μας σπορ. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

http://diasimesistories.blogspot.gr/2014/01/blog-post_31.html

Ελλάδα: Και τον Μάιο 4^{ος} πιο φτηνός προορισμός στην Ευρώπη. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: <http://tinyurl.com/lpwa2kk>

Ο χάρτης της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: http://news247.gr/eidiseis/oikonomia/forologia/o_xarths_ths_forodiatyghs_sthn_ellada.1934804.html

Αρχαία Ελληνική Γλυπτική. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: http://laskarisart.blogspot.gr/2010/09/blog-post_26.html

Διαφημίσεις της Ελλάδας από το παρελθόν- ΕΙΚΟΝΕΣ. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.e-magazino.gr/endiiferonta/diafimizeis-tis-elladas-apo-to-parelthon-eikones.html>

Οι top 10 αφίσες του ΕΟΤ. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.lifo.gr/mag/features/1598>

Iefimerida. «Άρης Καλογερόπουλος: Ο άνθρωπος πίσω από την πετυχημένη καμπάνια για τις εξωγήινες ομορφιές της Ελλάδας». Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

[Άρης Καλογερόπουλος: Ο άνθρωπος πίσω από την πετυχημένη καμπάνια για τις εξωγήινες ομορφιές της Ελλάδας \[εικόνες\] | Ειδήσεις και νέα με άποψη](http://www.iefimerida.gr/node/113276#ixzz31RPd3VAX)
<http://www.iefimerida.gr/node/113276#ixzz31RPd3VAX>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Λουκάς Μίστελης. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/751079/article/proswpa/synentey3eis/loykas-mistelhs-hrwas-moy-einai-o-mesos-ellhnas-poy-agwnizetai-gia-thn-ka8hmerinothta-toy>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Τριαντάφυλλος Μούτζιαρης.

Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/761643/article/proswpa/syentey3eis/triantafyllos-moyntziarhs-elpizw-se-mia-koinwnia-poy-8a-antameivei-ta-melh-ths-analoga-me-thn-prosfora-toys>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Δημοσθένης Δαββέτας.

Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/70060/article/afierwmata/dhmos8enhs-davvetas>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Γιάννης Πασχαλίδης. Αναρτημένο

στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.kathimerini.gr/69983/article/afierwmata/giannhs-pasxalidhs>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Δημήτρης Σταματιάλης.

Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/757393/article/proswpa/syentey3eis/dhmhtrhs-stamatialhs-h-ellada-den-einai-to-kentro-toy-sympantos-opws-polloi-nomizoyn>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Γιώργος Στόικος. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/756449/article/proswpa/syentey3eis/giwrgos-stoikos-8a-gyriza-sthn-ellada-ean-prosfere-ises-eykairies>

Εφημερίδα «Καθημερινή» Στήλη «Πατριδογνωσία». Νεοκλής Πολυζώτης. Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/764534/article/proswpa/syentey3eis/neoklhs-polyzwths-anatrixiazw-akoygontas-ton-tsamiko>

Οπτικοακουστικό υλικό

Διαφημίσεις

Διαφημιστικές Καμπάνιες του Ε.Ο.Τ Αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο:

<https://www.youtube.com/watch?v=8p052VsRhns>

Διδακτική πορεία/ στάδια /φάσεις

Η διδακτική πορεία αποτελείται από έξι (6) δραστηριότητες. Οι δύο (2) δραστηριότητες αφορούν την εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό όπως την αντιλαμβάνονται οι ξένοι. Οι τέσσερις (4) επόμενες δραστηριότητες αφορούν την κατασκευή της εικόνας αυτής από τους Έλληνες, ενώ δίνονται και τα κατάλληλα ερεθίσματα για την αλλαγή αυτών των στερεοτύπων. Οι δραστηριότητες παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω:

Δραστηριότητα 1

Στην αρχή της εφαρμογής του σεναρίου και της δραστηριότητας ο εκπαιδευτικός εισήγαγε τα παιδιά στο θέμα του σεναρίου κάνοντας μια αναφορά στο μάθημα της Γεωγραφίας και στα όσα έχουν διδαχθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Με αφορμή αυτή την ερώτηση ακολούθησε συζήτηση σχετικά με τα όσα έμαθαν τα παιδιά σε σχέση με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της χώρας τους.

Ακολούθως οι μαθητές και οι μαθήτριες κλήθηκαν από τον δάσκαλο να αναζητήσουν με τη βοήθεια της μηχανής αναζήτησης [Bing](#)¹ και της επιλογής

¹ Επιλέγεται η μηχανή αναζήτησης Bing γιατί έπειτα από δοκιμές που έγιναν αποδίδει τα ασφαλέστερα αποτελέσματα.

«ΕΙΚΟΝΕΣ», εικόνες από την Ελλάδα πληκτρολογώντας το όνομα της χώρας στις γλώσσες που διδάσκονται στο σχολείο. Δηλαδή στην αγγλική γλώσσα: Greece, στη γαλλική γλώσσα: Grèce και στην γερμανική: Griechenland (εμφανίζονται ως επί το πλείστον εικόνες από νησιά και αρχαιότητες). Ο εκπαιδευτικός εξήγησε στα παιδιά ότι αυτές οι εικόνες αποδίδουν σε έναν βαθμό την εικόνα που έχουν οι πληθυσμοί που μιλούν αυτές τις γλώσσες για τη χώρα μας.

Στη συνέχεια κάλεσε τους μαθητές και τις μαθήτριες να εκφράσουν την άποψή τους για την «εικόνα» που προκύπτει για τη χώρα μας από τη μικρή έρευνα που έκαναν κι αν αυτή η «εικόνα» συμφωνεί με αυτά που πιστεύουν από όσα προκύπτουν από τις εμπειρίες τους και από τα όσα έχουν μάθει στο μάθημα της «Γεωγραφίας». Μερικές από τις απόψεις που καταγράφηκαν ήταν:

«Αυτό που κατάλαβα είναι ότι στο εξωτερικό πιστεύουν ότι η Ελλάδα είναι πλούσια σε ιστορία και ότι αυτό τους αρέσει πολύ».

«Οι άλλες χώρες μας θεωρούν μια χώρα με πολλά νησιά, ωραίες και καθαρές θάλασσες και με πολλά αξιοθέατα».

«Οι Γερμανοί ενδιαφέρονται για την οικονομία της Ελλάδας, τα αξιοθέατα, τον πολιτισμό και την όμορφη χώρα μας» (Φάκελος Synodeytika>Τεκμήρια>Δραστηριότητα 1).

Πέρα από την «εικόνα» που προέκυψε ο εκπαιδευτικός, πρότεινε στα παιδιά να εντοπίσουν τις μικρές διαφοροποιήσεις που μπορεί να υπάρχουν ανάμεσα στις τρεις αυτές αναζητήσεις και αποδίδουν εν μέρει τις διαφοροποιήσεις για την εικόνα της χώρας μας στις τρεις αυτές χώρες. Τα παιδιά ανακάλυψαν ότι οι εικόνες που προκύπτουν από την αναζήτηση του λήμματος «Griechenland» αποδίδουν περισσότερα αποτελέσματα

σχετικά με το Ευρώ την οικονομική κρίση, αλλά και τους αρχαίους φιλοσόφους (Εικόνες 1, 2, 3 και 4).

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Οι μαθητές χρησιμοποίησαν τη μηχανή αναζήτηση με επιτυχία, ενώ περιέγραψαν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους, τα ερμήνευσαν και επιχειρηματολόγησαν με βάση αυτά. Η δραστηριότητα προκάλεσε το ενδιαφέρον των παιδιών έδωσε αφορμή για προφορική επικοινωνία και για ανταλλαγή απόψεων, ενώ κινητοποίησε τα παιδιά για το υπόλοιπο του σεναρίου.

Δραστηριότητα 2

Στην 2^η δραστηριότητα έγινε προσπάθεια οι μαθητές και οι μαθήτριες να εντρυφήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό στα στερεότυπα που έχουν οι λαοί της Ευρώπης σχετικά με την Ελλάδα. Για τον λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκαν μερικοί από τους χάρτες που σχεδίασε ο Λονδρέζος, Βουλγαρικής καταγωγής, σκιτσογράφος Yanko Tsvetkov. Ο καλλιτέχνης έβαλε την φαντασία του σε λειτουργία και φιλοτέχνησε μερικούς χάρτες της σύγχρονης Ευρώπης, σύμφωνα με τα στερεότυπα και τις φαντασιώσεις των κατοίκων της. Οι χάρτες αυτοί αποτελούν αφορμή για γέλιο αλλά και τροφή για σκέψη, όχι μόνο των παιδιών αλλά και των μεγαλύτερων.

Για την υλοποίηση της δραστηριότητας οι μαθητές και οι μαθήτριες άνοιξαν στον Η/Υ το [Φύλλο Εργασίας 1](#) στο οποίο βρισκόταν ο υπερσύνδεσμος που οδηγεί στην ιστοσελίδα με θέμα: [«Πώς βλέπουν την Ελλάδα οι ξένοι στερεοτυπικά»](#). Ο εκπαιδευτικός εξήγησε στα παιδιά ότι θα μελετήσουν κάποιους χάρτες διαφορετικούς από όσους έχουν μελετήσει ως τώρα και ότι ο κάθε ένας από αυτούς αντιστοιχεί στις αντιλήψεις που έχει μια ευρωπαϊκή χώρα για τις υπόλοιπες. Τονίστηκε πως το ενδιαφέρον τους θα εστιαστεί στο πώς βλέπει η κάθε χώρα τη δική μας πατρίδα. Επειδή οι χαρακτηρισμοί στους χάρτες είναι στην αγγλική γλώσσα, προτάθηκε στα παιδιά να χρησιμοποιηθεί η εφαρμογή μετάφρασης της Google, προκειμένου οι χαρακτηρισμοί να αποδοθούν στα ελληνικά. Ο δάσκαλος εξήγησε στα παιδιά ότι για να διευκολυνθούν περισσότερο στην μετάφραση υπήρχε και ο σχετικός υπερσύνδεσμος στο [Φύλλο Εργασίας 1](#). Τέλος πρέπει να επισημανθεί ότι η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε την ώρα του μαθήματος της αγγλικής γλώσσας, οπότε κατά την υλοποίησή της ήταν παρούσα και η εκπαιδευτικός Αγγλικής. Οι μαθητές και οι μαθήτριες αφού κατανόησαν πώς πρέπει να εργαστούν

μετέφρασαν τον κάθε χαρακτηρισμό και επικόλλησαν την μετάφρασή του στον σχετικό πίνακα (*Λουξεμβούργο: κατεργάρηδες, Ελβετία: χρεοκοπημένα ξενοδοχεία, Ισπανία: κακό ελαιόλαδο, Ρωσία: ακίνητα, Πολωνία: απεργούντα ξενοδοχεία, Ιταλία: Βυζάντιο, Ελλάδα: εμείς, Γερμανία: φτηνά ξενοδοχεία, Γαλλία: θορυβώδεις, τριχωτοί άνθρωποι, Βουλγαρία: άνθρωποι που σπάνε πιάτα, Αυστρία: φοροφυγάδες, Αγγλία: αγάλματα*). Ο δάσκαλος και η εκπαιδευτικός της Αγγλικής Γλώσσας χρειάστηκε δε χρειάστηκε παρά να παρέμβουν ελάχιστες φορές, για να δώσουν κάποιες διευκρινιστικές οδηγίες. Αφού τα παιδιά ολοκλήρωσαν με επιτυχία αυτό το μέρος της δραστηριότητας, κλήθηκαν να σχολιάσουν τα ευρήματά τους. Τα παιδιά έδειξαν να εκπλήσσονται και να διαφωνούν σχετικά με κάποιους από τους χαρακτηρισμούς που αποδίδουν κάποιοι λαοί στη χώρα μας (π.χ. φοροκλέφτες, παραγωγοί κακού ελαιόλαδου, κατεργάρηδες), αλλά σχετικά και με την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό γενικά (Εικόνες 5, 6, 7 και 8).

Εικόνα 5

Εικόνα 6

Εικόνα 7

Εικόνα 8

Ο δάσκαλος για να διασκεδάσει τις ενστάσεις των παιδιών επεσήμανε το γεγονός ότι οι χάρτες είναι προϊόν καλλιτεχνικής δημιουργίας ενός συγκεκριμένου καλλιτέχνη και ότι απηχούν σε μεγάλο βαθμό και τη δική του οπτική των πραγμάτων. Ο δάσκαλος αφού άκουσε τις απόψεις των παιδιών κατέγραψε κάποιες από αυτές στον πίνακα για να προχωρήσει στο επόμενο μέρος της δραστηριότητας. Στη συνέχεια ο δάσκαλος παίρνοντας αφορμή από τις ενστάσεις και τις απόψεις των παιδιών, έθεσε το ερώτημα για το αν οι στερεοτυπικές αυτές απόψεις των ξένων έχουν κάποια βάση και στηρίζονται σε

πραγματικά στοιχεία ή είναι αβάσιμα και είναι προϊόντα κακόβουλης προπαγάνδας. Για τον λόγο αυτό κάλεσε τα παιδιά να διερευνήσουν αυτές τις στερεοτυπικές απόψεις μέσα από σχετικές ιστοσελίδες² που δόθηκαν σε μορφή υπερσυνδέσμου στον δεύτερο πίνακα του Φύλλου Εργασίας. Ο δάσκαλος για να διαπιστώσει αν τα παιδιά μπορούν να ανταποκριθούν στη δραστηριότητα ζήτησε να διαπραγματευθούν το πρώτο κείμενο στην ολομέλεια. Τα παιδιά ζήτησαν να μάθουν για ποιόν λόγο οι Ισπανοί πιστεύουν ότι η Ελλάδα έχει κακό ελαιόλαδο. Αφού μελέτησαν το περιεχόμενο του υπερσυνδέσμου κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η άποψη αυτή δεν είναι αληθινή, αλλά προϊόν εμπορικού ανταγωνισμού. Στο σημείο αυτό ο δάσκαλος αντιλήφθηκε ότι η δραστηριότητα θα δυσκόλευε τα παιδιά. Για τον λόγο αυτό συνέχισε τη διερεύνηση με συζήτηση στην ολομέλεια.

Με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα και του δασκάλου διερευνήθηκαν οι απόψεις των χωρών που ενδιέφεραν περισσότερο τα παιδιά και που το περιεχόμενο των υπερσυνδέσεων ήταν πιο κατανοητό και σύντομο. Τα παιδιά αντιλήφθηκαν ότι κάποια από τα στερεότυπα βασίζονται σε πραγματικά δεδομένα, ενώ άλλα όχι.

Σύμφωνα με το σενάριο έπρεπε να διερευνηθούν τα στερεότυπα που αντιστοιχούν και στις δώδεκα χώρες. Ο εκπαιδευτικός αντιλήφθηκε όμως ότι η δραστηριότητα ξεπερνούσε τις δυνατότητες των ομάδων, αν αυτές εργάζονταν χωρίς βοήθεια. Για να ολοκληρωθεί η δραστηριότητα έπρεπε όλη η διερεύνηση να γίνει στην ολομέλεια και με

² Οι ιστοσελίδες έχουν επιλεγεί από τον συντάκτη του σεναρίου για να αποφευχθεί η άσκοπη αναζήτηση. Σκοπός άλλωστε της δραστηριότητας δεν είναι, τα παιδιά να αναζητήσουν τα δεδομένα, αλλά να κρίνουν αν τα στερεότυπα στηρίζονται σε κάποια έγκυρα και αιτιολογημένα στοιχεία, αν μπορούν να αμφισβητηθούν ή είναι προϊόντα τεκμηριωμένης κριτικής.

τη βοήθεια του δασκάλου. Για να μην χαθεί πολύτιμος χρόνος ο εκπαιδευτικός δεν ολοκλήρωσε τη δραστηριότητα.

Με βάση όμως τα όσα διερευνήθηκαν, οι μαθητές αντιλήφθηκαν αφενός ότι οι στερεοτυπικές απόψεις που έχει η κάθε χώρα για την άλλη διαφέρουν ανάλογα με τις εμπειρίες των κατοίκων τους και ότι είναι κατά βάση αρνητικές. Αφετέρου οι μαθητές κατανόησαν σε ικανοποιητικό βαθμό ότι κάθε κρίση ή άποψη που έρχεται στην αντίληψή τους, θα πρέπει να διερευνάται για να διαπιστωθεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της.

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Στη δραστηριότητα αυτή δε χρησιμοποιήθηκε ο κειμενογράφος και το Φύλλο Εργασίας συμπληρώθηκε στο χέρι. Παράλληλα όμως, το Φύλλο Εργασίας ήταν ανοιχτό στον Η/Υ για να μπορούν οι ομάδες να χρησιμοποιούν τις υπερσυνδέσεις. Στο πρώτο μέρος, οι ομάδες επέδειξαν μεγάλη επιδεξιότητα στο να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, για να αντλούν τις κατάλληλες πληροφορίες που τους ήταν απαραίτητες, καθώς και στο να χρησιμοποιούν τη μηχανή μετάφρασης για να κατανοήσουν λέξεις και φράσεις που ήταν σε ξένη γλώσσα. Τις πληροφορίες που αλίευσαν τις κατηγοριοποίησαν σωστά, με τη βοήθεια του φύλλου εργασίας που τους δόθηκε, ενώ με βάση τις πληροφορίες αυτές εξήγαγαν ικανοποιητικά συμπεράσματα.

Δυστυχώς η δραστηριότητα, στο δεύτερο μέρος της, δεν κατάφερε να διατηρήσει το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών. Τα κείμενα που έπρεπε να επεξεργαστούν ήταν αρκετά μεγάλα και δύσκολα για τις δυνατότητές τους. Παράλληλα η έλλειψη χρόνου δεν έδωσε τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να ολοκληρώσει τη δραστηριότητα, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει τον κορμό ενός αυτόνομου σεναρίου με θέμα τις στερεοτυπικές αντιλήψεις των λαών της Ευρώπης.

Φύλλο Εργασίας

Χρησιμοποιήθηκε το [Φύλλο Εργασίας 1](#). Η δραστηριότητα διήρκησε τρεις διδακτικές ώρες χωρίς να ολοκληρωθεί.

Δραστηριότητα 3

Κατά την έναρξη της δραστηριότητας ο εκπαιδευτικός εξήγησε στα παιδιά ότι η χώρα μας κατά καιρούς διεξάγει διαφημιστικές εκστρατείες στο εξωτερικό προκειμένου να προσελκύσει τουρίστες που σχεδιάζουν και οργανώνουν τις διακοπές τους. Τις εκστρατείες αυτές τις αναλαμβάνει ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) σχεδιάζοντας και διακινώντας το σχετικό υλικό. Ακολούθως ο δάσκαλος κάλεσε τα παιδιά να μελετήσουν την και να συγκρίνουν κάποιες χαρακτηριστικές αφίσες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, από διάφορες εποχές. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν μέσα από διάφορες ιστοσελίδες δείγματα αφισών από το 1934 έως το 2009. Από την παρουσίαση απουσίαζαν παντελώς οι αφίσες από τις δεκαετίες '70, '80 και '90, χωρίς όμως αυτό να επηρεάζει τους στόχους της δραστηριότητας. Για πρακτικούς λόγους και για να εκμεταλλευτεί ο δάσκαλος αυτό το χρονικό κενό η δραστηριότητα χωρίστηκε σε δύο μέρη. Κατά το πρώτο μέρος οι μαθητές και οι μαθήτριες θα μελέτησαν τις αφίσες από το 1934 έως το 1969 και έγραψαν τις παρατηρήσεις τους ([Φύλλο Εργασίας 2^α](#)) (Εικόνες 9, 10, 11 και 12).

Εικόνα 9

Εικόνα 10

Εικόνα 11

Εικόνα 12

Κατά το δεύτερο μέρος τα παιδιά ασχολήθηκαν με πιο σύγχρονο υλικό, δηλαδή με αφίσες από το 2007 έως το 2009 ([Φύλλο Εργασίας 2^β](#)).

Για τη αποκωδικοποίηση του υλικού τα Φύλλα Εργασίας ήταν χωρισμένες σε τέσσερις ενότητες: α) *άνθρωποι*, β) *αντικείμενα*, γ) *περίοδοι της ιστορίας*, δ) *εποχές του έτους*. Στην πρώτη ενότητα οι μαθητές και οι μαθήτριες κλήθηκαν να εντοπίσουν, σε πόσες από τις αφίσες που είδαν εμφανίζονται άνθρωποι και ποιες είναι οι δραστηριότητές τους. Στη δεύτερη ενότητα ασχολήθηκαν με τα *αντικείμενα* που εμφανίζονται στις αφίσες. Δόθηκε η οδηγία ότι ο όρος αντικείμενα μπορεί να περιλαμβάνει αγάλματα, ναούς, οικισμούς, κτήρια κ.α. Στην τρίτη ενότητα τα παιδιά επέλεξαν να κατατάξουν το θέμα της αφίσας σε μια από τις τρεις μεγάλες χρονικές περιόδους της ελληνικής ιστορίας,

αρχαία, βυζαντινή και σύγχρονη. Τέλος στην τέταρτη ενότητα έγινε η κατάταξη της αφίσας σε μια από τις εποχές του έτους (Εικόνες 13, 14, 15 και 16).

Εικόνα 13

Εικόνα 14

Εικόνα 15

Εικόνα 16

Με το τέλος της συμπλήρωσης των φύλλων εργασίας θα ακολούθησε συζήτηση σχετικά τα θέματα που προαναφέρθηκαν και επεξεργάστηκαν τα παιδιά. Τα συμπεράσματα των παιδιών συζητήθηκαν προφορικά και καταγράφηκαν σύντομα στον πίνακα. Με βάση τις σημειώσεις αυτές η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με ένα σύντομο κείμενο με θέμα τις διαφημιστικές εκστρατείες του Ε.Ο.Τ., όπου τα παιδιά έγραψαν τα συμπεράσματά τους σχετικά με την εικόνα της Ελλάδας που δημιουργεί ο Οργανισμός στο εξωτερικό με όχημα τις διαφημιστικές του εκστρατείες.

Ομάδα 1

Πιστεύουμε ότι η Ελλάδα σύμφωνα με τον Ε.Ο.Τ.(Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού) παρόλο το πόσο ορεινή είναι, είναι γνωστή για τα πολλά αρχαία μνημεία της και τις πολλές εκκλησίες της και τα μοναστήρια της, προβάλλει περισσότερο τις μαγευτικές παραλίες της οι οποίες προσελκύουν τους τουρίστες.

Η εποχή που φαίνεται περισσότερο είναι το καλοκαίρι στο οποίο οι άνθρωποι διασκεδάζουν στην παραλία.

Οι περίοδοι ιστορίας που υπάρχουν περισσότερο είναι η αρχαία στην οποία πρέπει να δώσουμε σημασία, γιατί η Ελλάδα έχει πολλά μνημεία που ανήκουν σε αυτή.

Πηνελόπη, Ραφαέλα, Ευγενία.

Ομάδα 2

Σε κάποιες εικόνες είδαμε πολλές παραλίες, πολλά παιδιά να διασκεδάζουν και πολλά αρχαία μνημεία και μοναστήρια. Ο αριθμός των διαφημίσεων είναι:29 και ο αριθμός των ανθρώπων είναι:16 Στις περισσότερες αφίσες έχει Καλοκαίρι και Άνοιξη. Στις εικόνες είχε πιο πολλά σύγχρονα μέρη. Στα περισσότερα μέρη είχε Θάλασσες και παραλίες. Στις εικόνες οι άνθρωποι χορεύουν, κολυμπούν, διασκεδάζουν, ψαρεύουν, φωτογραφίζουν αρχαία μνημεία, παρακολουθούν αρχαία και κάνουν μασάζ.

Ομάδα 3

Η Ελλάδα σύμφωνα με τις σύγχρονες αφίσες του ΕΟΤ

Σε πολλές φωτογραφίες απεικονίζονται πολλές παραλίες, ανθρώπους που διασκεδάζουν και χαλαρώνουν. Ακόμα απεικονίζονται αρχαία μνημεία, αγάλματα και έτσι η χώρα μας

γίνεται γνωστή σε όλο τον κόσμο και αποκτά περισσότερους τουρίστες. Η εποχή που φαίνεται περισσότερο είναι το καλοκαίρι, ενώ περισσότερο παρουσιάζεται η σύγχρονη ιστορία.

Ομάδα 4

Σύμφωνα με τη διαφημιστική εκστρατεία του ΕΟΤ τα περισσότερα διαφημιστικά σχετίζονται με τη θάλασσα και τις παραλίες, το καλοκαίρι, τα γραφικά παραθαλάσσια μέρη, την αρχαία και σύγχρονη ιστορία. Περισσότερα από τα πράγματα που κάνουν οι άνθρωποι είναι τα εξής: Χορεύουν, κάνουν μασάζ, διασκεδάζουν, τρώνε, πανηγυρίζουν και θαυμάζουν τοπία. Λιγότερο προβάλλονται η βυζαντινή ιστορία, οι υπόλοιπες εποχές του έτους και τα ορεινά μέρη.

Ομάδα 5

Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν δημιουργικοί, αλλά και πολύ εργατικοί. Είχαν φτιάξει πολλά αγάλματα και μνημεία. Αντιθέτως σήμερα διασκεδάζουμε περισσότερο και δε δουλεύουμε όσο χρειάζεται. Είμαστε γνωστοί για τις θάλασσές μας, για το καλοκαίρι μας και για την διασκέδασή μας. Προβάλλουμε περισσότερο τους αρχαίους παραθαλάσσιους οικισμούς και τα αρχαία μνημεία μας.

Οι άνθρωποι φαίνεται να κάνουν πράγματα που δεν περιλαμβάνονται στην καθημερινή μας ζωή όπως εξερεύνηση, ιστιοπλοΐα και καταδύσεις στη θάλασσα.

Στις διαφημίσεις μας προβάλλουμε περισσότερο το καλοκαίρι και την άνοιξη, ενώ δεν προβάλλουμε καθόλου την Βυζαντινή ιστορία.

(Φάκελος «Synodeytika>Τεκμήρια>Δραστηριότητα 3»)

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά και συγκέντρωσαν τις κατάλληλες πληροφορίες που τους έδωσαν τη δυνατότητα να αποκωδικοποιήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις αφίσες που εξέδωσε ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού για να διαφημίσει την Ελλάδα. Παράλληλα τα παιδιά εντόπισαν το στερεότυπο που αυτές οι αφίσες δημιούργησαν και ισχυροποίησαν στο παρελθόν. Αντιλήφθηκαν ότι σχεδόν όλες οι αφίσες των παρελθόντων ετών και οι περισσότερες από τις αφίσες των σύγχρονων, αναφέρονται στο καλοκαίρι και αντλούν θεματολογία κυρίως από την αρχαία Ελλάδα. Οι άνθρωποι που εμφανίζονται να δρουν σε αυτές, φαίνεται να ξεκουράζονται και να διασκεδάζουν. Κατά τη διεξαγωγή της δραστηριότητας διατηρήθηκε το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών σχετικά με τη δραστηριότητα ενώ αναπτύχθηκε ενδιαφέρουσα συζήτηση σχετικά με τα στερεότυπα που προβάλλει με τις διαφημιστικές εκστρατείες του ο Ε.Ο.Τ. Η δραστηριότητα διήρκησε ένα διδακτικό δίωρο.

Φύλλα Εργασίας

Χρησιμοποιήθηκαν το Φύλλο [Εργασίας 2 Α](#) και Φύλλο [Εργασίας 2 Β](#) που βρίσκονται στο Παράρτημα του Σεναρίου.

Δραστηριότητα 4

Η δραστηριότητα αυτή αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης και έχει ως αντικείμενο μελέτης διαφημιστικές αφίσες με θέμα: «[Meet the world in Greece](#)» με δημιουργό τον φωτογράφο Άρη Καλογερόπουλο. Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα χρησιμοποιήθηκαν

εικόνες που εντάσσονται στο πλαίσιο της καμπάνιας που προαναφέρθηκε και προβάλλει τις ομορφιές της Ελλάδας συγκρίνοντας τα τοπία της χώρας με άλλα από το εξωτερικό, αλλά και το διάστημα. Με τη δουλειά του αυτή ο δημιουργός καλεί όλους να επισκεφθούν την Ελλάδα, μιας και εδώ βρίσκονται όλες οι χώρες και οι πλανήτες του κόσμου. Οι μαθητές και οι μαθήτριες είχαν ήδη μελετήσει τις διαφημιστικές αφίσες του Ε.Ο.Τ. και είχαν εντοπίσει τις αδυναμίες τους. Κλήθηκαν λοιπόν να κρίνουν τη νέα αυτή προσπάθεια του καλλιτέχνη, να εντοπίσουν σε ποια σημεία διαφοροποιείται από τις διαφημιστικές καμπάνιες που μελέτησαν και να εντοπίσουν τα καινοτόμα στοιχεία της.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες, άνοιξαν το Φύλλο Εργασίας επισκέφθηκαν τη σχετική ιστοσελίδα που προτείνεται και ακολουθώντας τις οδηγίες μελέτησαν τέσσερις από τις αφίσες που προβάλλονται. Στην πρώτη και στην τέταρτη, που αντιστοιχούν στον πρώτο και τέταρτο πίνακα του Φύλλου Εργασίας, κλήθηκαν να καταγράψουν το σημείο από όπου είναι η φωτογραφία. Κατέγραψαν παράλληλα και τον τόπο με τον οποίο τον συγκρίνει ο φωτογράφος και να επιβεβαιώσουν αν η ομοιότητα είναι όντως βάσιμη. Για τη μετάφραση των αγγλικών λέξεων χρησιμοποιήθηκε κι εδώ η μηχανή μετάφρασης της Google. Για να αποδείξουν την εγκυρότητα του ισχυρισμού τους τα παιδιά ερεύνησαν με τη βοήθεια της μηχανής αναζήτησης [Bing](#) τα σημεία του κόσμου που ο καλλιτέχνης συγκρίνει τη χώρα μας και εντόπισαν τη φωτογραφία που μοιάζει περισσότερο στη χώρα μας.

Στο τέλος της δραστηριότητας οι μαθητές και οι μαθήτριες συγκρίνανε τις αφίσες που μελέτησαν στην προηγούμενη δραστηριότητα σε σχέση με τις νέες, και συζήτησαν για τις ομοιότητες και τις διαφορές τους. Τέλος, εξέφρασαν τα συμπεράσματά τους σχετικά με την αλλαγή του προτύπου στην προβολή της χώρας μας. Τις απόψεις τους τις

εξέφρασαν γράφοντας ένα γράμμα σε έναν γνωστό τους στο εξωτερικό με επιχειρήματα για να επισκεφθεί τη χώρα μας (Εικόνες 17, 18, 19 και 20).

Ομάδα 1

Αγαπημένε μας φίλε από το εξωτερικό,

Αν θες να επισκεφτείς έναν μικρό παράδεισο, έλα στην Ελλάδα!! Η Ελλάδα σαν χώρα είναι μικρή αλλά κρύβει πολλές εκπλήξεις που πολλοί θα ήθελαν να τις δουν από κοντά. Σου προτείνουμε αυτό το ταξίδι γιατί έχουμε ζήσει σε αυτή χώρα και ξέρουμε τους θησαυρούς της που μοιάζουν με αξιοθέατα από όλο τον κόσμο.

Ακόμα μπορείς να ζήσεις πολλές περιπέτειες και να νιώθεις σαν να είσαι μέσα σε μια ταινία, επίσης μπορείς να επισκεφτείς τα υπέροχα και λαμπερά νησιά μας 📧📧!!!

Αν έρθεις στην Ελλάδα είναι σαν να έχεις πάει σε πολλά μέρη στην γη! 📖

Ευαγγελία, Πηνελόπη, Ευγενία

Ομάδα 2

Αγαπητέ τουρίστα σου έχουμε μια ενδιαφέρουσα πρόταση να επισκεφτείς την Ελλάδα και τα ωραία τοπία της. Υπάρχουν φανταστικά μέρη που δεν έχεις δει και γι' αυτό σε προτείνουμε να εξερευνήσεις την Ελλάδα. Ξεκίνα αμέσως τώρα την εξερεύνηση της χώρας για να δεις τοπία που μοιάζουν με την Βραζιλία και την Ταϊλάνδη. Θα ζήσεις πολλές περιπέτειες σαν να σε ταινίες. 📖 📖!!!

Ομάδα 3

Αγαπημένη μας φίλη,

Θα θέλαμε να επισκεφτείς την Ελλάδα διότι θα μπορέσεις να περάσεις αξέχαστες διακοπές θαυμάζοντας την μαγευτική Κάλυμνο και θα νομίζεις ότι θα είσαι στην Ταϊλάνδη, στην Κεφαλονιά, θα ζήσεις απίστευτες περιπέτειες ενώ στην υπέροχη Σαντορίνη θα νομίζεις ότι βρίσκεσαι στον Άρη. Επίσης μπορείς να ταξιδεύσεις σε υπέροχους τόπους όπως βυζαντινούς, μεσαιωνικούς κα σύγχρονους ! Θα περάσεις απίστευτα!

Με αγάπη η Ελλάδα.

Ομάδα 4

Αγαπητέ βαφτισιμιέ

Έχω χρόνια να σε δω μου έλειψες αν κάποτε έρθεις να μας πάρεις τηλέφωνο για να σε πάρουμε για να σου δείξω ότι μαθαίνω στο σχολείο. Σήμερα μάθαμε ότι ο πλανήτης Αφροδίτη μοιάζει Νίσυρο.

Θα μαθαίνουμε πολλά πράγματα θα περάσουμε τελεία.

Αντίο για τώρα η νονά σου Βιβή

Ομάδα 5

Αγαπητέ μου φίλε στη Ρωσία. Έχουμε καιρό να βρεθούμε και επειδή δεν έχω την δυνατότητα να έρθω σε προσκαλώ εδώ στην Ελλάδα, (Κιλκίς). Είναι πολύ ωραία εδώ στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές θάλασσες, αρχαία μνήμα, ιστορικά αγάλματα, ψυχαγωγία, γλέντια και μέρη που μοιάζουν με πλανήτες, άλλες χώρες και άλλες εποχές. Έλα για να ζήσεις την περιπέτεια μαζί μας.

Σε αγαπώ ο φίλος σου Σάκης

(Φάκελος «Synodeytika» Τεκμήρια > Δραστηριότητα 4»)

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά και να συγκεντρώσουν τις κατάλληλες πληροφορίες που τους έδωσαν τη δυνατότητα να αποκωδικοποιήσουν σημειολογικά τις αφίσες που εξέδωσε ο καλλιτέχνης Άρης Καλογερόπουλος για να διαφημίσει την Ελλάδα. Οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν από την ποικιλία των τοπίων που έχει η χώρα τους και που ήταν άγνωστα σ' αυτούς. Τους δημιούργησε μεγάλη έκπληξη επίσης, οι ομοιότητες που παρουσιάζουν τα τοπία της Ελλάδας με άλλα εξωτικά ή απρόσιτα μέρη. Διαπίστωσαν ότι οι συγκεκριμένες παρουσιάσεις δεν τονίζουν το αρχαίο παρελθόν και δεν αναφέρονται

μονοσήμαντα σε καλοκαιρινές διακοπές όπως οι αφίσες του Ε.Ο.Τ., αλλά προβάλλουν διαφορετικές και ξεχωριστές ομορφιές και δραστηριότητες οι οποίες μάλιστα δεν παρουσιάζονται απλώς, αλλά και συγκρίνονται με ανάλογα τοπία από το εξωτερικό, αλλά και από άλλους πλανήτες.

Ο εκπαιδευτικός ενθάρρυνε τη συζήτηση σχετικά με τα καινοτόμα στοιχεία των αφισών και το διαφορετικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετούν την εικόνα της Ελλάδας. Τα παιδιά συγκρίνανε τις σημειολογικές διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στις δύο διαφορετικές καμπάνιες διαφημιστικής προβολής που μελέτησαν, αλλά και τις ομοιότητές τους. Η αποτύπωση των παραπάνω διαπιστώσεων έγινε με μια επιστολή που έγραψαν σε έναν γνωστό τους στο εξωτερικό με την προτροπή να επισκεφθεί την χώρα. Τέλος, τα παιδιά χειρίστηκαν ικανοποιητικά τη μηχανή μετάφρασης της Google, στην αναζήτηση εικόνων στο διαδίκτυο και στην αποθήκευσή τους στον Η/Υ. Η δραστηριότητα διήρκησε δύο διδακτικές ώρες και τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν και επέδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον.

Φύλλα Εργασίας

Χρησιμοποιήθηκε το [Φύλλο Εργασίας 3](#) που βρίσκεται στο παράρτημα του σεναρίου.

Δραστηριότητα 5

Κατά την πέμπτη δραστηριότητα οι μαθητές και οι μαθήτριες κλήθηκαν να μελετήσουν τις συνεντεύξεις επτά Ελλήνων επιστημόνων που διαπρέπουν στο εξωτερικό και να αποκωδικοποιήσουν μέσα από τις απόψεις τα θετικά αλλά και τα αρνητικά της Ελλάδας

και των κατοίκων της. Οι συνεντεύξεις αυτές δημοσιεύτηκαν στο Κυριακάτικο περιοδικό της Εφημερίδας «Καθημερινή», στη μόνιμη εβδομαδιαία στήλη «Πατριδογνωσία».

Από τις συνεντεύξεις που σε εβδομαδιαία βάση δημοσιεύονται, επελέγησαν οι: Λουκάς Μίστελης,³ Τριαντάφυλλος Μούντζιαρης,⁴ Δημοσθένης Δαββέτας,⁵ Γιάννης Πασχαλίδης,⁶ Δημήτρης Σταματιάλης,⁷ Γιώργος Στόικος⁸ και Νεοκλής Πολυζώτης,⁹ για διαφορους λόγους. Ο πρώτος είναι ότι είναι καταξιωμένοι στον χώρο τους, ενώ η ενασχόλησή τους με τον επιστημονικό τρόπο σκέψης προσδίδει εγκυρότητα στις απόψεις τους. Ο δεύτερος ότι ζουν αρκετά χρόνια στο εξωτερικό, οπότε και μπορούν να αναφερθούν στα θετικά και αρνητικά της πατρίδας τους με μια σχετική

³ Ο Λουκάς Μίστελης είναι καθηγητής Διεθνούς Εμπορικού Δικαίου και Διαιτησίας και διευθυντής της Σχολής Διεθνούς Διαιτησίας στο Queen Mary University του Λονδίνου.

⁴ Ο Τριαντάφυλλος Μούντζιαρης είναι καθηγητής και διευθυντής του τμήματος Χημικών Μηχανικών στο Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης.

⁵ Ο Δημοσθένης Δαββέτας είναι καθηγητής Φιλοσοφίας της Τέχνης στο IESA (Institut d' Etudes Supérieures des Arts) στο Παρίσι, συγγραφέας, ποιητής και δοκιμογράφος. Μόλις κυκλοφόρησαν στη Γαλλία τα βιβλία του «Marina Abramovic, Meditation aux Yeux fixes» και «Jojerph Beuys, La sagesse modern».

⁶ Ο Γιάννης Πασχαλίδης είναι καθηγητής στο τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου της Βοστώνης και διευθυντής του Κέντρου Πληροφορικής και Μηχανικής Συστημάτων.

⁷ Ο Δημήτρης Σταματιάλης είναι καθηγητής στο Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Βιούλικών στο University of Twente της Ολλανδίας

⁸ Ο Γιώργος Στόικος είναι επιστήμονας της πληροφορικής, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της [«Terranova»](#)

⁹ Ο Νεοκλής Πολυζώτης είναι καθηγητής στο τμήμα Computer Science του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια και ερευνητής στην Google.

αντικειμενικότητα που η χρονική και χωρική απόσταση τους προσφέρει. Ο τρίτος λόγος είναι περισσότερο πρακτικός και σχετίζεται με το γεγονός ότι ο διαδικτυακός τόπος της εφημερίδας «Καθημερινή» δε δίνει πρόσβαση σε όλες τις συνεντεύξεις, οπότε και επελέγησαν κάποιες από τις διαθέσιμες. Έγινε προσπάθεια επίσης στις συνεντεύξεις αυτές να μην γίνονται αναφορές σε πολιτικές θέσεις και απόψεις.

Οι συνεντεύξεις αποτελούνται από έντεκα ίδιες ερωτήσεις. Έξι απ' αυτές, η πρώτη, η έκτη, η έβδομη, η ένατη, η δέκατη και η ενδέκατη της συνέντευξης, επελέγησαν για να διαβαστούν από τα παιδιά. Πιο συγκεκριμένα οι ερωτήσεις που θα πραγματοποιούν είναι:

α) «Γιατί πολλοί Έλληνες διαπρέπουν στο εξωτερικό;», β) «Η δεύτερη χώρα σας σε τι σας επηρέασε;» γ) «Ποια ελληνική συνήθειά σας κρατήσατε;», δ) «Εάν ήταν στο χέρι σας να αλλάξετε ένα πράγμα στην Ελλάδα, αυτό ποιο θα ήταν;», ε) «Τι πιο μικρό ελληνικό αγάπησα» και τέλος στ) «Ο Έλληνας ήρωάς μου». Οι υπόλοιπες ερωτήσεις απορρίφθηκαν γιατί περιέχουν περισσότερο προσωπικές πληροφορίες, πολιτικές θέσεις, ή το περιεχόμενό τους δεν ανταποκρίνεται στο επίπεδο των παιδιών.

Για την επεξεργασία της κάθε ερώτησης υπήρχαν έξι Φύλλα Εργασίας, όσα και οι ερωτήσεις που πραγματοποιήθηκαν τα παιδιά. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε έξι ομάδες και σε κάθε μια από αυτές ανατέθηκε μια ερώτηση. Επειδή οι απαντήσεις που δίνονται σε κάθε ερώτηση διαφέρουν όσον αφορά την ευκολία κατανόησής τους από τα παιδιά, οι πιο δυσνόητες ερωτήσεις δόθηκαν σε ομάδες μεγαλύτερης δυναμικής και οι πιο απλές σε ομάδες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Τελικά κατά την εφαρμογή επειδή κάποιες ομάδες ολοκλήρωσαν σχετικά γρήγορα το φύλλο εργασίας που τους ανατέθηκε, κατάφεραν έως το τέλος της ώρας να επεξεργαστούν και ένα δεύτερο. Για τον λόγο αυτό

σε κάποια φύλλα εργασίας υπάρχουν αποτελέσματα από δύο διαφορετικές ομάδες (Εικόνες 21, 22, 23 και 24).

Εικόνα 21

Εικόνα 22

Εικόνα 23

Εικόνα 24

Δύο ομάδες επεξεργάστηκαν την πρώτη ερώτηση, που ήταν και η πιο δύσκολη, και κλήθηκαν να αποκωδικοποιήσουν μέσα από την απάντηση του επιστήμονα τρία θέματα, όπως φαίνονται και στο [Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Α](#) με τη μορφή υποερωτημάτων. Το πρώτο αφορούσε τα θετικά στοιχεία και τις δυνατότητες που ο Έλληνας μεταφέρει μαζί του στο εξωτερικό φέρνοντάς τες από την Ελλάδα (π.χ. παιδεία, μόρφωση, εργατικότητα κ.α.).

Η ομάδα Α₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Έλληνες: «έχουνε πολύ μυαλό, είναι θαρραλέοι, είναι περίεργοι, εργάζονται σκληρά, έχουν δίψα για μάθηση και είναι

περήφανοι. Η ομάδα Α₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Για κάποιους επιστήμονες η Ελλάδα χαρακτηρίζεται ως δυναμική, υπερήφανη και δημιουργική». Το δεύτερο υποερώτημα αφορά τα θετικά στοιχεία που ο ερωτώμενος βρήκε στο εξωτερικό και αποτέλεσαν τη βάση για να αναπτύξει και να εξελίξει περισσότερο τις ικανότητές του.

Η ομάδα Α₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Έλληνες στο εξωτερικό: «Βρίσκουν δουλειές και αξιολογούνται». Η ομάδα Α₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Κάποιοι επιστήμονες πιστεύουν ότι το εξωτερικό είναι λίγο καλύτερο από τη χώρα μας». Στο τελευταίο υποερώτημα τα παιδιά έπρεπε να εντοπίσουν τις ελλείψεις και τις δυσλειτουργίες της χώρας μας που αποτέλεσαν το εμπόδιο για την ανάπτυξη των ικανοτήτων που προαναφέρθηκαν.

Η ομάδα Α₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Έλληνες στο εξωτερικό πιστεύουν ότι: «Ένα αρνητικό χαρακτηριστικό της χώρας μας είναι η εκπαίδευση». Η ομάδα Α₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Έλληνες στο εξωτερικό πιστεύουν ότι φταίει η «οικονομική κρίση».

Το δεύτερο Φύλλο Εργασίας το επεξεργάστηκαν επίσης δύο ομάδες. Οι ομάδες εντόπισαν τα στοιχεία που υπάρχουν στις συνεντεύξεις και αναφέρονται στις θετικές επιρροές της χώρας υποδοχής στην οποία ζει και εργάζεται ο επιστήμονας. Κι εδώ οι ομάδες κλήθηκαν να συγκεράσουν τις απόψεις των επιστημόνων και να καταλήξουν στα θετικά στοιχεία που προσφέρουν οι χώρες του εξωτερικού στους Έλληνες μετανάστες που ζουν και εργάζονται εκεί και που δεν υπάρχουν στην Ελλάδα.

Η ομάδα Β₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Στο εξωτερικό είναι σημαντικά ο δημόσιος διάλογος, η ευθύτητα, οι ήπιοι τόνοι, η εργατικότητα, η αίσθηση της ιεραρχίας, η αξιοκρατία και η κοινωνική συνείδηση. Ο καθένας είναι πιο μεθοδικός και συνεπής

στις υποχρεώσεις του, λειτουργεί ορθολογικά, δεν απογοητεύεται, αλλά μαθαίνει από τις αποτυχίες». Η ομάδα Β₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Στο εξωτερικό οι άνθρωποι μιλάν πιο ελεύθερα, λένε πιο εύκολα τη γνώμη τους, είναι πιο συνεπείς στις υποχρεώσεις τους και η εργασία είναι πηγή δημιουργικής ευχαρίστησης για αυτούς. Επίσης ξέρουν να χάνουν χωρίς να απογοητεύονται σε αντίθεση με τους Έλληνες». Η τρίτη ομάδα αντίστοιχα κλήθηκε να καταγράψει τις συνήθειες που οι Έλληνες με τους οποίους ασχολούνται θεωρούν ότι είναι ελληνικές και τις διατήρησαν στο εξωτερικό ως στοιχείο της κουλτούρας και της ταυτότητάς τους.

Η ομάδα Γ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Οι Έλληνες επιστήμονες τιμούν τα ελληνικά έθιμα αν και ζουν σε άλλη χώρα. Από αυτά που διαβάσαμε και καταλάβαμε ότι όλοι κρατούν την ελληνική θρησκεία, την επικοινωνία, την καλοπέραση, την άθληση, το διάβασμα λογοτεχνικών βιβλίων και να ακούνε τα παραδοσιακά τραγούδια μας. Όμως μια κακή συνήθεια που κράτησαν είναι ο τρόπος που οδηγάνε.!!!».

Το τέταρτο φύλλο εργασίας συμπληρώθηκε επίσης από δύο ομάδες οι οποίες συγκέντρωσαν τις απόψεις των επιστημόνων σχετικά με τα θέματα που αυτοί πιστεύουν ότι χρήζουν αλλαγής στη χώρα μας. Η ομάδα Δ₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Θα πρέπει να χαμηλώσουν οι τόνοι στις συζητήσεις, να σταματήσει ιδιαίτερα η διαφθορά στον δημόσιο βίο, ο άκρατος ναρκισσισμός και η αδιαφορία για το περιβάλλον. Θα πρέπει να αλλάξει το σύστημα εκπαίδευσης. Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να ευχαριστιούνται μέσω της μάθησης και της γνώσης. Οι Έλληνες συνειδητοποιούν ότι, εάν δεν δράσουν αξιοκρατικά, βλάπτουν την ομάδα εργασίας τους και τελικά τους εαυτούς τους. Θα πρέπει να αλλάξει η έλλειψη οργάνωσης που μας διακρίνει σε κάθε

επίπεδο ζωής και τη μοιρολατρική αντίληψη στα πράγματα». Η ομάδα Δ₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρέπει «να χαμηλώσουν οι τόνοι στις συζητήσεις».

Με το [Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Ε](#) τα παιδιά διερεύνησαν μια ερώτηση που είναι πιο προσωπική και αφορά κάτι μικρό και ελληνικό που εκτιμά ο ερωτώμενος. Οι απαντήσεις στην ερώτηση αυτή δίνουν έμφαση σε μικρές καθημερινές απολαύσεις που πολλές φορές περνούν απαρατήρητες, αλλά παρ' όλα αυτά δίνουν ποιότητα στη ζωή και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη νεοελληνική ταυτότητα. Και αυτό το ερώτημα διερευνήθηκε από δύο ομάδες.

Η ομάδα Ε₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Τα πιο μικρά ελληνικά που αγάπησαν οι Έλληνες στο εξωτερικό είναι η καλοφαγία, η παράδοση και τα έθιμά μας. Επίσης τις μυρωδιές του τόπου μας και τα παιδικά τους χρόνια. Τις ομορφιές της Ελλάδας και τα ελληνικά τραγούδια». Η ομάδα Ε₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Στους περισσότερους Έλληνες αρέσει το παραδοσιακό φαγητό, οι παραλίες, η διασκέδαση και να κάνουν καλούς φίλους. Επίσης τους αρέσει ο ανοιχτός ήλιος, η μουσική και ο ανοιχτός ουρανός.

Τέλος, δύο ομάδες ασχολήθηκαν με την ερώτηση σχετικά με τον «Ελληνα ήρωα». Η ομάδα Στ₁ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Οι ήρωες του κόσμου είναι εκείνοι που νοιάζονται και πολέμησαν για τη γη τους, που βοήθησαν και βοηθούν τους συνανθρώπους με συσσίτια, εράνους, εθελοντισμό». «Ηρωες είναι εκείνοι που με τις γνώσεις τους καταπολέμησαν την εξαθλίωση και τον ρατσισμό βέβαια κάποιοι έδωσαν τη ζωή τους για αυτό το έργο».

Η ομάδα Στ₂ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Οι ήρωες για τους Έλληνες στο εξωτερικό είναι ιστορικοί, όπως ο Μέγας Αλέξανδρος και άλλοι που πο-

λέμησαν το 1821. Επίσης θεωρούν μεγάλους ήρωες τους συγγενείς τους ή την οικογένειά τους που τους συμπαράσθηκαν σε κάθε τους δυσκολία». (Φάκελος «Synodeytika>Τεκμήρια>Δραστηριότητα 5»).

Όλες οι ομάδες συμπλήρωσαν τα Φύλλα Εργασίας με τη βοήθεια του κειμενογράφου και ανακοίνωσαν τα αποτελέσματα τους στην ολομέλεια. Ο εκπαιδευτικός κράτησε σημειώσεις στον πίνακα, ώστε να αποτυπωθεί στο τέλος με αρκετή σαφήνεια η νεοελληνική ταυτότητα. Τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν από τα ευρήματά τους, τα οποία τους έδωσαν αφορμή να ανακαλέσουν κάποιες από τις εμπειρίες τους ενώ σε κάποιες περιπτώσεις προβληματίστηκαν και αναθεώρησαν κάποιες από τις απόψεις τους.

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να διερευνήσουν στον ιστό και να ανακαλύψουν μόνοι τους τα στοιχεία που τους είναι απαραίτητα για την εργασία τους, με μόνη βοήθεια τη διακριτική παρέμβαση του εκπαιδευτικού. Τα παιδιά διατύπωσαν με ακρίβεια και σαφήνεια τις ιδέες τους, χρησιμοποίησαν εξειδικευμένο λεξιλόγιο, επέδειξαν σε πολύ μεγάλο βαθμό συνεργασία, χρησιμοποίησαν με άνεση τον κειμενογράφο ως εργαλείο συνεργατικής γραφής, συγκέρασαν κριτικά τις απόψεις διαφορετικών ατόμων και σε πολλές περιπτώσεις παρήγαγαν πολύ αξιόλογα κείμενα. Στα θετικά της δραστηριότητας μπορεί να πιστωθεί η αυθεντικότητα των πηγών πληροφόρησης και του περιβάλλοντος μάθησης στο οποίο εργάστηκαν τα παιδιά.

Όπως είχε προβλεφθεί από τον συντάκτη του σεναρίου το [Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Α](#) δυσκόλεψε αρκετά τις ομάδες με τις οποίες ασχολήθηκαν μ' αυτό, με

αποτέλεσμα τα συμπεράσματα που προέκυψαν να μην είναι τα αναμενόμενα. Σε όλα τα άλλα φύλλα εργασίας όμως τα αποτελέσματα στα οποία κατέληξαν τα παιδιά ξεπέρασαν τις αρχικές προσδοκίες και εξέπληξαν ευχάριστα τον εκπαιδευτικό. Πολύ ουσιαστική στο τέλος υπήρξε και η συζήτηση με την οποία η ολομέλεια σχολίασε τα ευρήματα και κατέληξε στα συμπεράσματα σχετικά με τα θετικά και αρνητικά σημεία του ελληνικού τρόπου ζωής ενώ εντοπίστηκαν τα στοιχεία η βελτίωση των οποίων θα αλλάξει προς το καλύτερο την ποιότητα της ζωής.

Ο εκπαιδευτικός που εφάρμοσε το σενάριο θεωρεί ότι έπρεπε να δοθεί περισσότερος χρόνος (τουλάχιστον μια ακόμη διδακτική ώρα) στην ανάλυση των ευρημάτων, μιας και η συζήτηση που προέκυψε διακόπηκε χωρίς να αναδειχθούν όλα όσα τα ευρήματα τροφοδότησαν. Για το λόγο αυτό σε επόμενη εφαρμογή του σεναρίου ο εκπαιδευτικός καλό θα είναι να εντάξει στον προγραμματισμό του αρκετό χρόνο για την συζήτηση των συμπερασμάτων.

Φύλλα Εργασίας

Οι οδηγίες δόθηκαν προφορικά και από τον δάσκαλο. Χρησιμοποιήθηκαν τα Φύλλα Εργασίας: [Φύλλο Εργασίας 4- Ομάδα Α](#), [Φύλλο Εργασίας 4- Ομάδα Β](#), [Φύλλο Εργασίας 4- Ομάδα Γ](#), [Φύλλο Εργασίας 4- Ομάδα Δ](#), [Φύλλο Εργασίας 4- Ομάδα Ε](#) και [Φύλλο Εργασίας 4- Ομάδα Στ](#), που βρίσκονται στο Παράρτημα του Σεναρίου. Η δραστηριότητα αυτή διήρκησε ένα διδακτικό δίωρο.

Δραστηριότητα 6

Το Σχολικό Έτος 2012-2013 η εταιρία Google διοργάνωσε έναν διαγωνισμό με τίτλο: «Doodle 4 Google». Ήταν ένας διαγωνισμός ανοιχτός για όλους τους μαθητές στην Ελλάδα, από 6 ως 18 ετών, που είχε ως σκοπό να ενθαρρύνει τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν τη δημιουργικότητά τους για να σχεδιάσουν το λογότυπο της Google. Το θέμα του διαγωνισμού ήταν «Η Ελλάδα μου» και θα έπρεπε το doodle το οποίο θα σχεδίαζαν οι μαθητές να αντικατοπτρίζει την δική τους άποψη για την Ελλάδα. Τα έργα χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες: Ομάδα I: 1η-3η δημοτικού, Ομάδα II: 4η-6η δημοτικού, Ομάδα III: Γυμνάσιο και Ομάδα IV: Λύκειο. Δεκαπέντε έργα από κάθε ομάδα δημοσιεύτηκαν στην αντίστοιχη ιστοσελίδα, ενώ ένα από αυτά επελέγη ως το καλύτερο. Τέλος νικητής του διαγωνισμού αναδείχθηκε ο μαθητής του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Λιτόχωρου Αστέριος Ρένικ από την Ομάδα II. Κατά τη δραστηριότητα αυτή τα παιδιά χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες και ανέλαβαν να μελετήσουν τα δεκαπέντε doodles των ομάδων που προαναφέρθηκαν. Πέρα από την εικόνα, κάθε doodle συνοδεύεται και με ένα κείμενο που περιγράφει την εικόνα και επεξηγεί το βασικό σκεπτικό των δημιουργών. Σε κάθε ομάδα δόθηκε ένα Φύλλο Εργασίας ([Φύλλο Εργασίας 5 Α](#), [Φύλλο Εργασίας 5 Β](#), [Φύλλο Εργασίας 5 Γ](#), [Φύλλο Εργασίας 5 Δ](#)) που υποβοηθά τα παιδιά να εντοπίσουν κάποια από τα χαρακτηριστικά στοιχεία που συνιστούν την κρατική υπόσταση της Ελλάδας, όπως ο τόπος, οι οικισμοί, η φύση, τα φυτά και τα ζώα, οι επαγγελματικές δραστηριότητες, η ιστορία, η θρησκεία κ.α. Τα φύλλα εργασίας συμπληρώθηκαν στο περιβάλλον του κειμενογράφου μιας και από τις προηγούμενες δραστηριότητες είχε φανεί ότι τα παιδιά δεν θα αντιμετώπιζαν πρόβλημα (Εικόνες 25, 26, 27 και 28).

Εικόνα 25

Εικόνα 26

Εικόνα 27

Εικόνα 28

Ο εκπαιδευτικός παρακίνησε τα παιδιά να αποτυπώσουν και να σκεφτούν κι άλλα πράγματα που γνωρίζουν και συνθέτουν τη χώρα. Για να τα υποβοηθήσει τα κάλεσε να ανατρέξουν στο βιβλίο της Γεωγραφίας της Ε΄ Δημοτικού «Μαθαίνω την Ελλάδα» που διδάσκονταν, προκειμένου να εντοπίσουν αντιπροσωπευτικά θέματα που λείπουν και θεωρούν ότι θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στις ζωγραφιές (π.χ. ιστορικές περίοδοι, λίμνες, ποτάμια, βουνά, φυτά κ.α.).

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συμπλήρωσαν τα φύλλα εργασίας τους με τα σημεία που εντόπισαν και θα ήθελαν ως θέματα να συμπεριλαμβάνονται στις ζωγραφιές. Τα σημεία αυτά συμπληρώθηκαν στο Φύλλο Εργασίας με διαφορετικό χρώμα προκειμένου να ξεχωρίζουν από τις σημειώσεις του πρώτου μέρους της διαδικασίας. Τα παιδιά

εντόπισαν αρκετά πράγματα από αυτά που χαρακτηρίζουν τη χώρα και δεν βρίσκονται στα doodles.

Ενδεικτικά η 1^η Ομάδα ανάμεσα σε άλλα, εντόπισε ότι δεν εμφανίζονται: *βουνά, ποτάμια, λίμνες, πόλεις, σχολεία, καθώς και η εποχή του χειμώνα*. Η 2^η Ομάδα, ανάμεσα σε άλλα, εντόπισε ότι δεν εμφανίζονται: *ορεινοί οικισμοί, ζώα του δάσους, χλωρίδα και πανίδα ορεινών και πεδινών οικοσυστημάτων, καθημερινά φαγητά πέρα από την ελιά και το ελαιόλαδο, καθημερινά μέσα μεταφοράς πέρα από το παραδοσιακό καράβι και τη βάρκα, καθημερινές οικογενειακές στιγμές, ενώ από τα σύμβολα λείπει η σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Η 3^η Ομάδα, η οποία ήταν αρκετά πεσιμιστική, ανάμεσα σε άλλα, εντόπισε ότι δεν εμφανίζονται: *Βρώμη παραλία, άσχημες οικοδομές, μολυσμένες θάλασσες*. Επεσήμαναν επίσης ότι: *ενώ προβάλλεται το αρχαίο αθλητικό ιδεώδες στην σημερινή Ελλάδα ο αθλητισμός είναι υποβαθμισμένος, ενώ δεν αξιοποιείται σωστά ο φυσικός και πολιτιστικός πλούτος της χώρας*. Τέλος, η 4^η Ομάδα, ανάμεσα σε άλλα, εντόπισε ότι δεν εμφανίζονται: *βουνά και πεδιάδες, μεγαλουπόλεις, πόλεις και κωμοπόλεις, πολυκατοικίες, τα σύννεφα, τα αστέρια και το φεγγάρι, ζώα του δάσους, αλλά και οικόσιτα, άνθρωποι που εργάζονται ως γεωργοί και εργάτες, εθνικές και θρησκευτικές γιορτές, όπως τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, η 28^η Οκτωβρίου και η 25^η Μαρτίου, καθημερινές γιορτές όπως πανηγύρια, γενέθλια, γάμοι και βαφτίσια και τέλος μέσα μεταφοράς πέρα από τις βάρκες και τα καράβια*. (Φάκελος «Synodeytika» Τεκμήρια>Δραστηριότητα 6> Φύλλα Εργασίας»).

Με βάση τις προηγούμενες δραστηριότητες και τα πορίσματα της έρευνας, τέθηκαν από τον δάσκαλο κάποιοι προβληματισμοί και ακολούθησε συζήτηση. Ο

δάσκαλος επανάφερε στη μνήμη των παιδιών την αρχική έρευνα που έκαναν τα παιδιά σχετικά με την άποψη των ξένων για την Ελλάδα. Από τη συζήτηση που ακολούθησε προέκυψε ότι κι εμείς οι ίδιοι όταν καλούμαστε να περιγράψουμε τη χώρα μας χρησιμοποιούμε τις ίδιες εικόνες και τα ίδια στερεότυπα. Αγνοείται συστηματικά και από τους Έλληνες μαθητές η εικόνα ενός μεγάλου και ουσιαστικού κομματιού που χαρακτηρίζει την σύγχρονη χώρα, ενώ συντηρείται συστηματικά για την Ελλάδα η ειδυλλιακή εικόνα ενός καλοκαιρινού προορισμού.

Στο τέλος της δραστηριότητας μιας και ήταν η τελευταία του σεναρίου, τα παιδιά κλήθηκαν να ζωγραφίσουν μια δική τους εκδοχή της Ελλάδας (χωρίς το λογότυπο της Google) με βάση τα όσα έχουν διαπιστώσει σχετικά με την κατασκευή της εικόνας μιας χώρας. Η ζωγραφιά έγινε είτε με τον παραδοσιακό τρόπο (Φάκελος Synodeytika> Τεκμήρια>Δραστηριότητα 6> Ζωγραφιές).

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Τα παιδιά αποκωδικοποίησαν με σχετική ευκολία τις εικόνες «doodles» και να τις ανέλυσαν στα συστατικά τους. Στη συνέχεια ανακάλεσαν στη μνήμη τους τα όσα έμαθαν στο μάθημα της Γεωγραφίας και εντόπισαν σημαντικά στοιχεία της χώρας μας, όπως η χερσαία πανίδα και χλωρίδα, το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, τα οποία είναι καλό να προβληθούν. Στη συζήτηση που ακολούθησε τα παιδιά κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι πρέπει στο μέλλον να δημιουργηθεί μια εικόνα για τη χώρα που θα υπερβαίνει τα στερεότυπα του παρελθόντος, χωρίς να αγνοεί τα ουσιώδη διδάγματά του και θα επικεντρώνεται στις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων, υλικές και πνευματικές, ταυτοχρόνως και ισοβαρώς.

Η δραστηριότητα αν και υλοποιήθηκε την τελευταία ημέρα των σχολικών μαθημάτων δημιούργησε μια δυναμική που κράτησε τα παιδιά προσηλωμένα, έτσι ώστε να την ολοκληρώσουν με επιτυχία. Η ζωγραφιά που έγινε στο τέλος από κάποιες ομάδες είχε περισσότερο χαρακτήρα αποθεραπείας από τις σχολικές δραστηριότητες και ξέφυγε από τον στόχο που είχε και ήταν η σύνθεση μιας ζωγραφιάς με θέμα τη σύγχρονη εικόνα της Ελλάδας. Παρ' όλ αυτά κάποιες από τις ζωγραφιές που συνέθεσα τα παιδιά πλησιάζουν αυτόν το στόχο.

Φύλλα Εργασίας

Θα χρησιμοποιηθούν το [Φύλλο Εργασίας 5 Α](#), [Φύλλο Εργασίας 5 Β](#), [Φύλλο Εργασίας 5 Γ](#), και [Φύλλο Εργασίας 5 Δ](#) που βρίσκονται στο Παράρτημα του Σεναρίου.

Η δραστηριότητα διήρκησε τρεις διδακτικές ώρες.

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το θέμα της εικόνας μιας χώρας είναι πολύ μεγάλο και ταυτόχρονα επίκαιρο μιας και επηρεάζεται από την αυτο-εικόνα του ίδιου του λαού της, οπότε και το σενάριο μπορεί να εμπλουτιστεί, αλλά και να αλλάξει σε πολλά σημεία. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα μπορούσαν να εμβαθύνουν περισσότερο στα δεδομένα, να προβληματιστούν σχετικά με την κατασκευή της εικόνας της χώρας. Το μοντέλο της διερευνητικής εργασίας που προτείνει το σενάριο μπορεί να διευρυνθεί κριτικά και σε άλλους γνωστικούς τομείς όπως στη γλώσσα (μελέτη δανείων, αντιδανείων), στην κοινωνική και πολιτική αγωγή

(μετεξέλιξη της αρχαίας μορφής της δημοκρατίας στο σύγχρονο κόσμο), στη λογοτεχνία, αλλά και στην ιστορία με τη μελέτη της φιλοτέχνησης της εικόνας της Ελλάδας στη Δύση μέσω του Κοραή και των φιλελλήνων, καθώς και με τα βιβλία ελλήνων συγγραφέων που επηρέασαν την παγκόσμια σκέψη και κουλτούρα. Στο ίδιο πλαίσιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν και οι ταινίες που έχουν γυριστεί στο εξωτερικό με θέματα παρμένα από την Ελλάδα. Τέλος, μια ενδιαφέρουσα πρόκληση η οποία θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί σε μια προέκταση του σεναρίου, είναι η διερεύνηση της εικόνας που έχουν για την Ελλάδα και τους Έλληνες, οι λαοί της Ασίας και της ανατολής γενικότερα.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο υλοποιήθηκε σε μεγάλο ποσοστό, όπως είχε σχεδιαστεί από τον συντάκτη του. Παρατηρήθηκε ότι απαιτούνταν περισσότερος χρόνος για την υλοποίηση της 2ης δραστηριότητας η οποία, όπως αναφέρθηκε και στη σχετική αξιολόγηση, δυσκόλεψε τα παιδιά. Για τον λόγο αυτό προτείνεται, σε επόμενη εφαρμογή του σεναρίου, η δραστηριότητα ή να τροποποιηθεί ή να παραλειφθεί. Παρατηρήθηκε επίσης ότι το σενάριο θα απέδιδε καλύτερα αποτελέσματα αν διατίθεντο στο τέλος του σεναρίου μια με δύο διδακτικές ώρες για τη συνολική αποτίμησή του. Στον επιπλέον αυτόν χρόνο θα μπορούσε να γίνει μια ανασκόπηση των αποτελεσμάτων όλων των δραστηριοτήτων, έτσι ώστε να σχηματιστεί μια ολοκληρωμένη εικόνα για το πώς σχηματίζονται τα εθνικά στερεότυπα, καθώς και να αποσαφηνιστούν οι διαφορές μεταξύ της πραγματικότητας που υφίσταται σε μια χώρα και της εικόνας της. Γενικά διαπιστώθηκε ότι σε πολλές

δραστηριότητες δόθηκε περισσότερο βάρος στην έρευνα και λιγότερος χρόνος στη συζήτηση των αποτελεσμάτων. Καλό θα ήταν σε επόμενη εφαρμογή του σεναρίου να ρυθμιστεί αυτό το θέμα από το/την εκπαιδευτικό. Τέλος ένα ακόμη στοιχείο που δημιούργησε μικρά προβλήματα στην εφαρμογή του σεναρίου, ήταν ότι υλοποιήθηκε τις τελευταίες ημέρες της σχολικής χρονιάς που πραγματοποιούνταν παράλληλα και οι σχολικοί αγώνες. Για τον λόγο αυτό κάποιοι μαθητές και μαθήτριες απουσίαζαν κατά την εφαρμογή δύο δραστηριοτήτων και οι ομάδες παρουσίαζαν ελλείψεις.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου οι μαθητές να εργάστηκαν σε ομάδες χρησιμοποιώντας εργαστήριο υπολογιστών, ενώ με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα γίνονταν μόνο οι παρουσιάσεις και να δίνονταν οι διευκρινίσεις από τον εκπαιδευτικό. Τα περισσότερα φύλλα εργασίας συμπληρώθηκαν με τη βοήθεια του κειμενογράφου. Μόνο το 1^ο και 2^ο Φύλλο Εργασίας εκτυπώθηκαν και να συμπληρώθηκαν παραδοσιακά. Με τον τρόπο αυτό τα παιδιά χρησιμοποίησαν το πληκτρολόγιο, εξοικειώθηκαν με τη χρήση του κειμενογράφου και έκαναν χρήση των υπερσυνδέσεων.

Επιτεύχθηκε επίσης τα παιδιά να καλλιεργήσουν διαφορετικές αναγνωστικές στρατηγικές ανάλογα με αν το κείμενο είναι συνεχές ή μη συνεχές (χάρτης, γράφημα, σχεδιάγραμμα) ή υπερκείμενο, να κατανοήσουν ότι η παραγωγή γραπτού κειμένου συνιστά μια δυναμική διαδικασία που αναδύεται μέσα από την ενεργό εμπλοκή τους με διαδικασίες συλλογής, σύγκρισης, καταγραφής και αναθεώρησης του περιεχομένου και της γλωσσικής του διατύπωσης, ενώ κατάφεραν να αξιοποιήσουν κατάλληλα τις πληροφορίες που τους δόθηκαν για να συντάξουν ένα κείμενο με επιχειρηματολογικό περιεχόμενο.

Τέλος τα παιδιά προσδιόρισαν και κατέγραψαν τα στερεότυπα των χωρών της Ευρώπης για την Ελλάδα και τους κατοίκους της, ενώ αποδέχτηκαν ότι οι εντυπώσεις που σχηματίζονται για διάφορα θέματα, όπως η εικόνα μιας χώρας θα πρέπει με τον καιρό να αλλάζουν και ότι και οι ίδιοι πρέπει να παίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτή την αλλαγή.

Από την εφαρμογή του σεναρίου διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν μπόρεσαν να καλλιεργήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό αναγνωστικές στρατηγικές του γραπτού κειμένου (συνολική κατανόηση, επικέντρωση σε συγκεκριμένη πληροφορία, προσωπική ερμηνεία με βάση σημεία του κειμένου), να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των κειμένων που επεξεργάζονται, ενώ παρουσίασαν αδυναμία στο να επιλέγουν τις κατάλληλες πληροφορίες από το κείμενο για την απόδοση του νοήματος που θεωρείται κάθε φορά πιο σημαντικό.

Σε γενικές γραμμές η εφαρμογή του σεναρίου θεωρήθηκε επιτυχής, διατήρησε το ενδιαφέρον των παιδιών καθ' όλη τη διάρκεια του ενώ παράχθηκαν από τα παιδιά ενδιαφέροντα κείμενα και διατυπώθηκαν αξιόλογες απόψεις.

Τεκμήρια

Την εφαρμογή του σεναρίου συνοδεύει ο φάκελος Synodeytika στον οποίο περιλαμβάνονται:

- Υποφάκελος με τίτλο «Τεκμήρια»
- Υποφάκελος με τίτλο «Φωτογραφίες»

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιορδανίδου, Α., Α. Αναστασοπούλου, Ι. Γαλανόπουλος, Ι. Δρυς, , Α. Κόττα & Π. Χαλικιάς. 2006. *Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού: Της γλώσσας ρόδι και ροδάκι, τεύχος γ΄*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Κουτσόπουλος, Κ., Μ. Σωτηράκου & Μ. Ταστόγλου. 2006. *Γεωγραφία Ε΄ Δημοτικού: Μαθαίνω την Ελλάδα*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.

Κυριίδης, Α., Β. Δρόσος & Κ. Ντίνας, 2003. *Η πληροφοριακή – Επικοινωνιακή Τεχνολογία στην προσχολική και πρωτοσχολική Εκπαίδευση: Το παράδειγμα της γλώσσας*. Αθήνα: Δαρδανός.

Ματσαγούρας, Η. 2001. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Σολωμονίδου, Χ. 2006. *Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία – Επικοινωνιακός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τζιόβας, Δ. 2014. *Κουλτούρα και λογοτεχνία – Πολιτισμικές διαθλάσεις και χρονότοποι ιδεών*. Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις.

Υπ.Π.Δ.Β.Μ. & Θ - Π.Ι. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Δημοτικό Σχολείο*. Αθήνα.

Χαραλαμπίδης, Α. & Σ. Χατζηασαβίδης. 1997. *Η διδασκαλία της Λειτουργικής χρήσης της Γλώσσας: Θεωρία και Πρακτική Εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κώδικας.

Χατζηλουκά-Μαυρή, Ε. 2009. Από την επικοινωνιακή –κειμενοκεντρική προσέγγιση στη παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού (ή η διδασκαλία του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο σήμερα): Η περίπτωση της Κύπρου. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων* 16, 114-130. Διατίθεται στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teychos16/114-130.pdf>

Verderber, R. F. & K. S. Verderber 2006. *Δεξιότητες Διαπροσωπικής Επικοινωνίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλο Εργασίας 1

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα με θέμα: [«Πώς βλέπουν την Ελλάδα οι ξένοι στερεοτυπικά»](#) και ανοίξτε τους χάρτες που παρουσιάζονται εκεί. Σημειώστε την ετικέτα που υπάρχει πάνω στην Ελλάδα.

Ανοίξτε τη [σελίδα μετάφρασης της Google](#) αφού πληκτρολογήσετε τη λέξη μεταφράστε την από τα Αγγλικά στα Ελληνικά και σημειώστε το αποτέλεσμα στον παρακάτω πίνακα.

Χώρα	Χαρακτηρισμός για την Ελλάδα
1	Λουξεμβούργο
2	Ελβετία
3	Ισπανία
4	Ρωσία
5	Πολωνία
6	Ιταλία
7	Ελλάδα

8	Γερμανία	
9	Γαλλία	
10	Βουλγαρία	
11	Αυστρία	
12	Αγγλία	

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα στην τάξη και συζητήστε την εντύπωση που σας έκαναν οι στερεότυπες απόψεις των άλλων λαών για τους Έλληνες.

Ελέγξτε τις αν οι απόψεις είναι αληθινές οι ψεύτικες διαβάζοντας τα παρακάτω άρθρα. Σημειώστε στο διπλανό πλαίσιο την άποψή σας και ανακοινώστε την στην τάξη.

Ελέγξτε πατώντας στον σύνδεσμο και διαβάστε το σχετικό άρθρο		Γράψτε την άποψή σας για το αν πιστεύετε ότι ο χαρακτηρισμός για τους Έλληνες ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.
1	Λουξεμβούργο	
2	Ελβετία	
3	Ισπανία	
4	Ρωσία	

5	Πολωνία	
6	Ιταλία	
7	Ελλάδα	
8	Γερμανία	
9	Γαλλία	
10	Βουλγαρία	
11	Αυστρία	
12	Αγγλία	

Συζητήστε στην τάξη τα ακόλουθα:

α) Πόσες από τις δώδεκα χώρες έχουν αρνητική άποψη για τους Έλληνες; Απάντηση:

β) Πόσες από τις δώδεκα χώρες έχουν θετική άποψη για τους Έλληνες; Απάντηση:

Πόσες από τις δώδεκα χώρες έχουν ουδέτερη άποψη για τους Έλληνες; Απάντηση:

Σύμφωνα με αυτά που διαβάστε, ποιες χώρες έχουν άδικο για τα στερεότυπα που έχουν για τους Έλληνες; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

Χώρες που						
-----------	--	--	--	--	--	--

έχουν άδικο για τα στερεότυπα που έχουν για τους Έλληνες						
--	--	--	--	--	--	--

Ποιες από τις χώρες βασίζουν τα στερεότυπά τους στο παρελθόν και ποιες στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας;

Χώρες που βασίζουν το στερεότυπο στο παρελθόν						
Χώρες που βασίζουν το στερεότυπο στο παρόν						

Φύλλο Εργασίας 2 Α

Άνοιξε τους παρακάτω συνδέσμους και παρατήρησε τις διαφημιστικές εκστρατείες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού σε πιο παλιές εποχές.

Διαφημιστικές Εκστρατείες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού από το 1934 έως το 1969

<http://www.e-magazino.gr/endiageronta/diafimiseis-tis-elladas-apo-to-parelthon-eikones.html>

<http://www.lifo.gr/mag/features/1598>

Πόσες αφίσες είδατε; _____ Μη λάβετε υπόψη σας τις αφίσες που είναι ίδιες και στις τρεις ιστοσελίδες.

Άνθρωποι

Σε πόσες από αυτές απεικονίζονται άνθρωποι; _____

Ποιες δραστηριότητες φαίνεται να κάνουν οι άνθρωποι που απεικονίζονται στις αφίσες;

1.
2.
3.
4.

Αντικείμενα

Σε πόσες από αυτές είδατε:

άγαλμα	αρχαίο μνημείο	γραφικό παραθαλάσσιο οικισμό	γραφικό οικισμό	ορεινό
παραλία	λαϊκή τέχνη	μοναστήρι	φαγητό	

Περίοδοι της Ιστορίας

Σε πόσες από αυτές διακρίνατε να απεικονίζεται μνημείο από την:

Αρχαία Ιστορία	Βυζαντινή Ιστορία	Σύγχρονη Ιστορία

Εποχές του χρόνου

Σε ποιες εποχές του χρόνου φαίνεται να αναφέρονται οι διαφημιστικές αυτές αφίσες;

Άνοιξη	Καλοκαίρι	Φθινόπωρο	Χειμώνας

Φύλλο Εργασίας 2 Β

Άνοιξε τους παρακάτω συνδέσμους και παρατήρησε τις διαφημιστικές εκστρατείες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού σε σύγχρονες εποχές.

Σύγχρονες διαφημιστικές εκστρατείες του ΕΟΤ

Πόσες αφίσες είδατε; _____

Άνθρωποι

Σε πόσες από αυτές απεικονίζονται άνθρωποι; _____

Ποιες δραστηριότητες φαίνεται να κάνουν οι άνθρωποι που απεικονίζονται στις αφίσες;

1.
2.
3.
4.
5.

6.
7.

Αντικείμενα

Σε πόσες από αυτές είδατε:

άγαλμα	αρχαίο μνημείο	γραφικό παραθαλάσσιο οικισμό	γραφικό ορεινό οικισμό
Θάλασσα - παραλία	λαϊκή τέχνη	μοναστήρι	φαγητό

Περίοδοι της Ιστορίας

Σε πόσες από αυτές διακρίνατε να απεικονίζεται μνημείο από την:

Αρχαία Ιστορία	Βυζαντινή Ιστορία	Σύγχρονη Ιστορία

Εποχές του χρόνου

Σε ποιες εποχές του χρόνου φαίνεται να αναφέρονται οι διαφημιστικές αυτές αφίσες;

Άνοιξη	Καλοκαίρι	Φθινόπωρο	Χειμώνας
--------	-----------	-----------	----------

--	--	--	--

Φύλλο Εργασίας 3

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: «Άρης Καλογερόπουλος: «Ο άνθρωπος πίσω από την πετυχημένη καμπάνια για τις εξωγήινες ομορφιές της Ελλάδας» διαβάστε το κείμενο, παρατηρήστε τις εικόνες που παρουσιάζονται από κάτω και σημειώστε τον τίτλο της διαφημιστικής εκστρατείας:

Για ποιον λόγο πιστεύετε ότι δόθηκε αυτός ο τίτλος;

Παρατηρήστε τις αφίσες στην ιστοσελίδα και συμπληρώστε τους παρακάτω πίνακες. Για να μεταφράσετε ό,τι δεν καταλαβαίνετε χρησιμοποιήστε την μηχανή μετάφρασης της Google.

	<p>Αφίσα1: Στην 1η Στήλη σημειώστε τις τοποθεσίες της Ελλάδας που αναγράφονται στην αφίσα. Στη 2η στήλη σημειώστε τον πλανήτη που ο καλλιτέχνης θέλει να σας κάνει να πιστέψετε ότι βρίσκεστε. Στη συνέχεια πληκτρολογήστε στη μηχανή αναζήτησης Bing και με επιλεγμένη την καρτέλα ΕΙΚΟΝΕΣ τον πλανήτη που σημειώσατε στη 2η στήλη και στην 3η στήλη γράψτε αν υπάρχει όντως ομοιότητα ή όχι.</p>	
<p>Περιοχή στην Ελλάδα</p>	<p>Περιοχή στο ηλιακό σύστημα</p>	<p>Έλεγχος ομοιότητας</p>

Αφού εντοπίσουμε την εικόνα του πλανήτη που μοιάζει με την εικόνα της αφίσας την επικολλούμε με τη λειτουργία «αντιγραφή» και «επικόλληση» στο παρακάτω πλαίσιο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	<p>Αφίσα2: Στην 1η Στήλη σημειώστε τις τοποθεσίες της Ελλάδας που αναγράφονται στην αφίσα. Στη 2η στήλη σημειώστε το βίωμα που ο καλλιτέχνης θέλει να σας κάνει να πιστέψετε ότι θα βιώσετε στην Ελλάδα.</p>
<p>Περιοχή στην Ελλάδα</p>	<p>Βίωμα</p>

	<p>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ <i>επένδυση στην κοινωνία της γνώσης</i></p>	
<p>Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο</p>	<p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ</p>	<p>ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ</p>
<p>Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>		

	<p>Αφίσα 3: Σημειώστε την εποχή που ο καλλιτέχνης θέλει να σας κάνει να πιστέψετε ότι βρίσκεστε.</p>
<p>1</p>	
<p>2</p>	
<p>3</p>	
<p>4</p>	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην ποιότητα της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	<p>Αφίσα 4: Στην 1η Στήλη σημειώστε τις τοποθεσίες της Ελλάδας που αναγράφονται στην αφίσα. Στη 2η στήλη σημειώστε τη χώρα στη γη που ο καλλιτέχνης θέλει να σας κάνει να πιστέψετε ότι βρίσκεστε. Στη συνέχεια πληκτρολογήστε στη μηχανή αναζήτησης Bing και με επιλεγμένη την καρτέλα ΕΙΚΟΝΕΣ τη χώρα που σημειώσατε στη 2η στήλη και στην 3η στήλη γράψτε αν υπάρχει όντως ομοιότητα ή όχι.</p>	
<p>Περιοχή στην Ελλάδα</p>	<p>Χώρα στη γη</p>	<p>Έλεγχος ομοιότητας</p>

Αφού εντοπίσουμε τη χώρα της γης που μοιάζει με την εικόνα της αφίσας την επικολλούμε με τη λειτουργία «αντιγραφή» και «επικόλληση» στο παρακάτω πλαίσιο.

Μπορείτε επίσης να δείτε και άλλες αφίσες του καλλιτέχνη στη διεύθυνση:
<http://www.lifo.gr/team/omorfia/48291>

Με βάση τα ευρήματά σας γράψτε ένα γράμμα σε έναν τουρίστα τους λόγους για τους οποίους πρέπει να επισκεφθεί τη χώρα μας.

Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Α

Διαβάστε τις συνεντεύξεις των ελλήνων Επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και επικεντρωθείτε στο πρώτο ερώτημα της που είναι:

Γιατί πολλοί Έλληνες διαπρέπουν στο εξωτερικό;

Ποια είναι τα θετικά στοιχεία που έχουν οι Έλληνες που πηγαίνουν στο εξωτερικό;	
Επιστήμονας No 1	
Επιστήμονας No 2	
Επιστήμονας No 3	
Επιστήμονας No 4	

Επιστήμονας No 5	
Επιστήμονας No 6	
Επιστήμονας No 7	
Συμπερασματικά	

Ποια είναι τα θετικά στοιχεία που βρίσκουν στο εξωτερικό και τους βοηθούν να προοδεύσουν;	
Επιστήμονας No 1	

Επιστήμονας Νο 2	
Επιστήμονας Νο 3	
Επιστήμονας Νο 4	
Επιστήμονας Νο 5	
Επιστήμονας Νο 6	
Επιστήμονας Νο 7	

Συμπερασματικά

Ποια είναι τα αρνητικά στοιχεία της Ελλάδας που εμπόδισαν τους επιστήμονες να προοδεύσουν στη χώρα μας;	
Επιστήμονας Νο 1	
Επιστήμονας Νο 2	
Επιστήμονας Νο 3	
Επιστήμονας Νο 4	

Επιστήμονας Νο 5	
Επιστήμονας Νο 6	
Επιστήμονας Νο 7	
Συμπερασματικά	

Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Β

Διαβάστε τις συνεντεύξεις των Ελλήνων Επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και επικεντρωθείτε στο έκτο ερώτημα της που είναι:

Η δεύτερη χώρα σας σε τι σας επηρέασε;

Επιστήμονας No 1	
Επιστήμονας No 2	

Επιστήμονας Νο 3	
Επιστήμονας Νο 4	
Επιστήμονας Νο 5	
Επιστήμονας Νο 6	
Επιστήμονας Νο 7	
Συμπερασματικά	

Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Γ

Διαβάστε τις συνεντεύξεις των Ελλήνων Επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και επικεντρωθείτε στο έβδομο ερώτημα της που είναι:

Ποια ελληνική συνήθειά σας κρατήσατε;

Επιστήμονας Νο 1	
Επιστήμονας Νο 2	

Επιστήμονας Νο 3	
Επιστήμονας Νο 4	
Επιστήμονας Νο 5	
Επιστήμονας Νο 6	
Επιστήμονας Νο 7	
Συμπερασματικά	

--

Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Δ

Διαβάστε τις συνεντεύξεις των Ελλήνων Επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και επικεντρωθείτε στο ένατο ερώτημα της που είναι:

Εάν ήταν στο χέρι σας να αλλάξετε ένα πράγμα στην Ελλάδα, αυτό ποιο θα ήταν;

Επιστήμονας Νο 1	
------------------	--

Επιστήμονας Νο 2	
Επιστήμονας Νο 3	
Επιστήμονας Νο 4	
Επιστήμονας Νο 5	
Επιστήμονας Νο 6	
Επιστήμονας Νο 7	

Συμπερασματικά

Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Ε

Διαβάστε τις συνεντεύξεις των Ελλήνων Επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και επικεντρωθείτε στο δέκατο ερώτημά της που είναι:

Τι πιο μικρό ελληνικό αγάπησα.

Επιστήμονας No 1	
Επιστήμονας No 2	
Επιστήμονας No 3	
Επιστήμονας No 4	
Επιστήμονας No 5	
Επιστήμονας No 6	

Επιστήμονας Νο 7	
Συμπερασματικά	

Φύλλο Εργασίας 4 – Ομάδα Στ

Διαβάστε τις συνεντεύξεις των Ελλήνων Επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και επικεντρωθείτε στο ενδέκατο ερώτημά της που είναι:

Ο Έλληνας ήρωάς μου.

Επιστήμονας No 1	
Επιστήμονας No 2	
Επιστήμονας No 3	
Επιστήμονας No 4	
Επιστήμονας No 5	
Επιστήμονας No 6	

Επιστήμονας Νο 7	
Συμπερασματικά	

Φύλλο Εργασίας 5 Α

Επισκεφτείτε τη σελίδα Ομάδα Ι: 1η – 3η Δημοτικού και αφού δείτε τα 15 Doodles που κατασκεύασαν τα παιδιά συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με αυτά τα οποία εντοπίσατε.

Τι είδους τόποι εμφανίζονται (παραλία, νησί, βουνό, πεδιάδα, κόλπος, χερσόνησος κ.λ.π.)	
Τι είδους οικισμοί εμφανίζονται; (πόλη, χωριό, παραδοσιακός οικισμός, σύγχρονος οικισμός κ.λ.π.)	
Ποια στοιχεία της φύσης εμφανίζονται; (ήλιος, θάλασσα, σύννεφα κ.λ.π.)	
Φυτά	
Ζώα	
Επαγγέλματα – Ασχολίες	
Εποχές	
Θρησκευτικές ή Εθνικές γιορτές	
Διασκέδαση	

Κτίρια	
Προϊόντα	
Αντικείμενα	
Φαγητά	
Μέσα συγκοινωνίας	
Ιστορικές μορφές	
Μυθολογικές μορφές	
Σκηνές από τη Μυθολογία ή την Ιστορία	
Σύμβολα	

Αφού ανακοινώσατε τα αποτελέσματα που βρήκατε στην τάξη, διερευνήστε στο βιβλίο της Γεωγραφίας σας, αλλά και στο λήμμα Ελλάδα της Wikipedia στοιχεία για την Ελλάδα λείπουν και που πιστεύετε ότι οι δημιουργοί των έργων έπρεπε να συμπεριλάβουν στις ζωγραφιές τους. Τα στοιχεία αυτά μπορείτε να τα συμπληρώσετε στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιώντας διαφορετικό χρώμα για να ξεχωρίζουν. Έπειτα ανακοινώστε στην τάξη τα συμπεράσματά σας.

Φύλλο Εργασίας 5 Β

Επισκεφτείτε τη σελίδα Ομάδα Π: 4η – 6η Δημοτικού και αφού δείτε τα 15 Doodles που κατασκεύασαν τα παιδιά συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με αυτά τα οποία εντοπίσατε.

Τι είδους τόποι εμφανίζονται (παραλία, νησί, βουνό, πεδιάδα, κόλπος, χερσόνησος κ.λ.π.)	
Τι είδους οικισμοί εμφανίζονται; (πόλη, χωριό, παραδοσιακός οικισμός, σύγχρονος οικισμός κ.λ.π.)	
Ποια στοιχεία της φύσης εμφανίζονται;	

(ήλιος, θάλασσα, σύννεφα κ.λ.π.)	
Φυτά	
Ζώα	
Επαγγέλματα – Ασχολίες	
Εποχές	
Θρησκευτικές ή Εθνικές γιορτές	
Διασκέδαση	
Κτίρια	
Προϊόντα	
Αντικείμενα	
Φαγητά	
Μέσα συγκοινωνίας	
Ιστορικές μορφές	
Μυθολογικές μορφές	
Σκηνές από τη Μυθολογία ή την Ιστορία	
Σύμβολα	

Αφού ανακοινώσατε τα αποτελέσματα που βρήκατε στην τάξη, διερευνήστε στο βιβλίο της Γεωγραφίας σας, αλλά και στο λήμμα Ελλάδα της Wikipedia στοιχεία για την Ελλάδα λείπουν και που πιστεύετε ότι οι δημιουργοί των έργων έπρεπε να συμπεριλάβουν στις ζωγραφιές τους. Τα στοιχεία αυτά μπορείτε να τα συμπληρώσετε στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιώντας διαφορετικό χρώμα για να ξεχωρίζουν. Έπειτα ανακοινώστε στην τάξη τα συμπεράσματά σας.

Φύλλο Εργασίας 5 Γ

Επισκεφτείτε τη σελίδα Ομάδα III: Γυμνασίου και αφού δείτε τα 15 Doodles που κατασκεύασαν τα παιδιά συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με αυτά τα οποία εντοπίσατε.

Τι είδους τόποι εμφανίζονται (παραλία, νησί, βουνό, πεδιάδα, κόλπος, χερσόνησος κ.λ.π.)	
Τι είδους οικισμοί εμφανίζονται; (πόλη, χωριό, παραδοσιακός οικισμός, σύγχρονος οικισμός κ.λ.π.)	
Ποια στοιχεία της φύσης εμφανίζονται; (ήλιος, θάλασσα, σύννεφα κ.λ.π.)	
Φυτά	
Ζώα	
Επαγγέλματα – Ασχολίες	
Εποχές	
Θρησκευτικές ή Εθνικές γιορτές	
Διασκέδαση	
Κτίρια	
Προϊόντα	
Αντικείμενα	
Φαγητά	
Μέσα συγκοινωνίας	
Ιστορικές μορφές	
Μυθολογικές μορφές	
Σκηνές από τη Μυθολογία ή την Ιστορία	

Σύμβολα	
---------	--

Αφού ανακοινώσατε τα αποτελέσματα που βρήκατε στην τάξη, διερευνήστε στο βιβλίο της Γεωγραφίας σας, αλλά και στο λήμμα Ελλάδα της Wikipedia στοιχεία για την Ελλάδα λείπουν και που πιστεύετε ότι οι δημιουργοί των έργων έπρεπε να συμπεριλάβουν στις ζωγραφιές τους. Τα στοιχεία αυτά μπορείτε να τα συμπληρώσετε στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιώντας διαφορετικό χρώμα για να ξεχωρίζουν. Έπειτα ανακοινώστε στην τάξη τα συμπεράσματά σας.

Φύλλο Εργασίας 5 Δ

Επισκεφτείτε τη σελίδα Ομάδα IV: Λυκείου και αφού δείτε τα 15 Doodles που κατασκεύασαν τα παιδιά συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με αυτά τα οποία εντοπίσατε.

Τι είδους τόποι εμφανίζονται (παραλία, νησί, βουνό, πεδιάδα, κόλπος, χερσόνησος κ.λ.π.)	
Τι είδους οικισμοί εμφανίζονται; (πόλη, χωριό, παραδοσιακός οικισμός, σύγχρονος οικισμός κ.λ.π.)	
Ποια στοιχεία της φύσης εμφανίζονται; (ήλιος, θάλασσα, σύννεφα κ.λ.π.)	
Φυτά	
Ζώα	
Επαγγέλματα – Ασχολίες	
Εποχές	
Θρησκευτικές ή Εθνικές γιορτές	
Διασκέδαση	

Κτίρια	
Προϊόντα	
Αντικείμενα	
Φαγητά	
Μέσα συγκοινωνίας	
Ιστορικές μορφές	
Μυθολογικές μορφές	
Σκηνές από τη Μυθολογία ή την Ιστορία	
Σύμβολα	

Αφού ανακοινώσατε τα αποτελέσματα που βρήκατε στην τάξη, διερευνήστε στο βιβλίο της Γεωγραφίας σας, αλλά και στο λήμμα Ελλάδα της Wikipedia στοιχεία για την Ελλάδα λείπουν και που πιστεύετε ότι οι δημιουργοί των έργων έπρεπε να συμπεριλάβουν στις ζωγραφιές τους. Τα στοιχεία αυτά μπορείτε να τα συμπληρώσετε στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιώντας διαφορετικό χρώμα για να ξεχωρίζουν. Έπειτα ανακοινώστε στην τάξη τα συμπεράσματά σας.